

Aluehallintovirasto

Etsivä nuorisotyö Pohjois-Suomen aluehallintoviraston alueella 2016

Virpi Haverinen
Kirsi-Marja Stewart

OPETUS- JA KULTTUURITOIMI

32/2017

Aluehallintovirastojen julkaisuja
Publikationer från Regionförvaltningsverket

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto
Opetus- ja kulttuuritoimi

Etsivä nuorisotyö Pohjois-Suomen aluehallintoviraston alueella 2016

Virpi Haverinen
Kirsi-Marja Stewart

Aluehallintovirastojen julkaisuja 32/2017
ISSN 2343-3132 (verkkójulkaisu)
ISBN 978-952-5900-34-7 (verkkójulkaisu)

Oulu 2017

Tekijät Opetus- ja kulttuuritoimi Suunnittelija Virpi Haverinen Nuorisotoimen ylitarkastaja Kirsi-Marja Stewart		Julkaisuaika Syyskuu 2017	
		Toimeksiantaja(t) Pohjois-Suomen aluehallintovirasto	
		Toimielimen asettamispäivä	
Julkaisun nimi Etsivä nuorisotyö Pohjois-Suomen aluehallintoviraston alueella 2016			
Tiivistelmä <p>Etsivän nuorisotyön ensisijaisena tehtävänä on auttaa alle 29-vuotiaita nuoria, jotka ovat koulutuksen tai työmarkkinoiden ulkopuolella tai jotka tarvitsevat tukea saavuttaakseen tarvitsemansa palvelut. Etsivästä nuorisotyöstä säädetään nuorisolaissa (2016/1285). Aluehallintovirastot ovat myöntäneet valtionavustusta etsivälle nuorisotyölle vuodesta 2014 alkaen. Vuonna 2016 kaikissa Pohjois-Suomen aluehallintoviraston alueen kunnissa oli etsivän nuorisotyön palvelut.</p> <p>Opetus- ja kulttuuriministeriö kerää vuosittain kyselyllä tietoja etsivästä nuorisotyöstä. Tiedoista laaditaan valtakunnallinen yhteenveto. Tähän raporttiin on kerätty tiedot vuoden 2016 kyselyn vastauksista. Kyselyyn vastasivat kaikki Pohjois-Suomen aluehallintoviraston alueella etsivää nuorisotyötä järjestävät toimijat, yhteensä 27 kpl. Tietoja on vertailtu Pohjois-Suomen aluehallintoviraston alueen, Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun maakuntien sekä valtakunnan kesken. Lisäksi vertailuja on tehty soveltuvin osin myös ajallisesti. Raportissa kartoitetaan etsivän nuorisotyön toimintaa Pohjois-Suomen aluehallintoviraston alueella, nuoria etsivän nuorisotyön asiakkaina sekä nuorten sijoittumista palveluihin ja toimenpiteisiin.</p>			
Asiasanat Etsivä nuorisotyö, Kainuu, Pohjois-Pohjanmaa			
ISSN (painettu)	ISBN (painettu)	ISSN (verkkojulkaisu) 2343-3132	ISBN (verkkojulkaisu) 978-952-5900-34-7
Kokonaissivumäärä		Kieli Suomi	Hinta
Julkaisija Pohjois-Suomen aluehallintovirasto		Paino	

Etsivä nuorisotyö 2016

100 %

alueen kunnista oli
valtionavustuksella tuetut
etsivän nuorisotyön palvelut

1 405 050 €

valtionavustusta
alueelle

Pohjois-Pohjanmaa

Itsenäisesti tai yhteistyössä

Alueen kunnat toteuttavat etsivää nuorisotyötä joko itse tai yhteistyösopimuksella verkostona ympäröivien kuntien kanssa

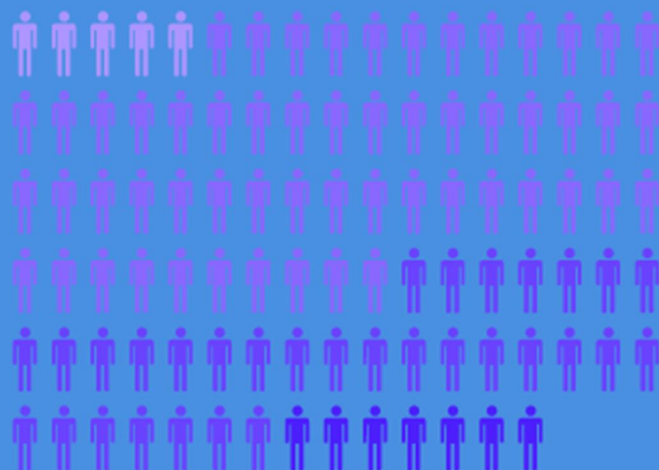
49,3

Etsivän
nuorisotyön
HTV

73,5 %

kustannuksista
katetaan
avustuksella

"Avustus on ehdoton edellytys etsivän nuorisotyön toiminnalle"

■ Alle 15-vuotiaat (5.12%) ■ 16-20-vuotiaat (56.37%)
■ 21-25-vuotiaat (31.49%) ■ 26-28-vuotiaat (7.02%)

Tavoitetut nuoret

yhteydenottoja
nuoriin

2688

2172

tavoitettua
nuorta

sijoittunut
toimenpiteeseen
vuoden loppuun
mennessä

75,4%

Nuorten taustat

42,4%

työttömänä

31%

opiskelija/
peruskoulussa

33,8%

taustalla
keskeytyneet
opinnot

"Nuoriin on syntynyt luottamuksellinen suhde"

Sisällysluettelo

1.	Johdanto	7
2.	Etsivä nuorisotyö.....	9
2.1.	Etsivän nuorisotyön kustannukset	9
2.2.	Etsivän nuorisotyön paikallinen toiminta	9
	Nuorten ohjaus- ja palveluverkosto.....	9
	Oppilas- ja opiskelijahuoltoryhmät	10
	TimeOut toiminta	10
	Asiakashallinta- ja tilastointijärjestelmät.....	11
2.3.	Työnohjaus.....	12
2.4.	Monialainen yhteistyö.....	13
3.	Nuoret etsivän nuorisotyön asiakkaina	14
3.1.	Yhteydenotot nuoriin.....	14
3.2.	Tavoitetut nuoret.....	15
3.3.	Nuorten ohjautuminen etsivän nuorisotyön piiriin.....	16
3.4.	Nuorten koulutustaustat.....	18
3.5.	Nuorten elämäntilanne, toimeentulo ja asumismuoto.....	20
3.6.	Nuorten tilanne toimenpiteissä.....	26
3.7.	Nuorten sijoittuminen.....	28
4.	Avoimet vastaukset	31
4.1.	Haasteet.....	31
4.2.	Onnistumiset	33
4.3.	Nuoret – onnistumiset ja vastoinkäymiset.....	35

Kuva- ja taulukkoluetelo

Kuva 1: Valtionavustuksella tuetun etsivän nuorisotyön kattavuus Suomessa vuonna 2016	8
Kuva 2: Etsivän nuorisotyön yhteistyökumppanit ja yhteistyön sujuvuus PSAVI-alueella vuonna 2016.....	13
Kuva 3: Etsivän nuorisotyön yhteydenottojen määrät PSAVI-alueella vuosina 2010-2016.....	15
Kuva 4: Tavoitettujen nuorten määrä PSAVI-alueella vuosina 2010-2016.....	16
Kuva 5: Tavoitettujen nuorten ohjautuminen etsivän nuorisotyön piiriin ohjaavan osapuolen mukaan PSAVI-alueella vuosina 2010-2016.....	18
Kuva 6: Tavoitettujen nuorten koulutustaustat PSAVI-alueella vuosina 2010-2016.....	20
Kuva 7: Tavoitettujen nuorten elämäntilanteet PSAVI-alueella vuosina 2010-2016.....	22
Kuva 8: Tavoitettujen nuorten pääasiallinen toimeentulo PSAVI-alueella 2010-2016.....	24
Kuva 9: Tavoitettujen nuorten pääasiallinen asumismuoto PSAVI-alueella 2010-2016.....	26
Kuva 10: Tavoitettujen nuorten tilanne toimenpiteissä koko maassa, PSAVI-alueella sekä maakunnittain vuonna 2016	27
Kuva 11: Tavoitettujen nuorten tilanne toimenpiteissä PSAVI-alueella 2010-2016.....	28
Taulukko 1: Etsivän nuorisotyön valtionavustuksen osuus tuloista ja kustannuslajien osuudet kokonaiskustannuksista PSAVI-alueella vuonna 2016.....	9
Taulukko 2: Etsivän nuorisotyön osallistuminen nuorten ohjaus- ja palveluverkostoihin PSAVI-alueella vuonna 2016	10
Taulukko 3: Etsivän nuorisotyön osallistuminen oppilashuoltoryhmiin PSAVI-alueella vuonna 2016.....	10
Taulukko 4: Etsivien nuorisotyöntekijöiden osallistuminen TimeOut -toimintaan PSAVI-alueella vuonna 2016	11
Taulukko 5: Etsivän nuorisotyön käytössä olevat asiakashallinta- ja tilastointijärjestelmät PSAVI-alueella vuonna 2016.....	12
Taulukko 6: Etsivien nuorisotyöntekijöiden työnohjaus PSAVI-alueella vuonna 2016.....	12
Taulukko 7: Etsivän nuorisotyön yhteydenotot nuoriin ikäryhmittäin PSAVI-alueella vuonna 2016	14
Taulukko 8: Tavoitetut nuoret ikäryhmittäin PSAVI-alueella vuonna 2016	15
Taulukko 9: Tavoitettujen nuorten ohjautuminen etsivän nuorisotyön piiriin koko maassa ja PSAVI-alueella maakunnittain vuonna 2016	17
Taulukko 10: Tavoitettujen nuorten koulutustaustat koko maassa ja PSAVI-alueella maakunnittain vuonna 2016	19
Taulukko 11: Tavoitettujen nuorten elämäntilanteet koko maassa sekä PSAVI-alueella maakunnittain vuonna 2016	21
Taulukko 12: Etsivän nuorisotyön tavoittamien nuorten pääasiallinen toimeentulo koko maassa ja PSAVI-alueella maakunnittain vuonna 2016	23
Taulukko 13: Tavoitettujen nuorten pääasiallinen asumismuoto koko maassa ja PSAVI-alueella maakunnittain vuonna 2016.....	25

1. Johdanto

Etsivä nuorisotyö on erityisnuorisotyötä, jonka tehtävänä on tavoittaa tuen tarpeessa oleva nuori ja auttaa häntä sellaisten palveluiden ja muun tuen piiriin, joilla edistetään hänen kasvuaan, itsenäistymistään, osallisuuttaan yhteiskuntaan ja muuta elämänhallintaansa, sekä pääsyään koulutukseen ja työmarkkinoille. Etsivä nuorisotyö auttaa alle 29-vuotiaita nuoria, jotka ovat koulutuksen tai työmarkkinoiden ulkopuolella tai jotka tarvitsevat tukea saavuttaakseen tarvitsemansa palvelut. Etsivän nuorisotyön tavoitteena on olla läsnä nuorten keskuudessa ja tarjota mahdollisuus turvalliseen ja luottamukselliseen aikuiskontaktiin. Etsivä nuorisotyö etsii nuoren kanssa ratkaisuja heidän pulmiinsa ja kysymyksiinsä sekä tarjoaa nuorelle varhaista tukea, jos nuori sitä itse haluaa. Etsivä nuorisotyö perustuu nuoren vapaaehtoisuuteen ja nuoren kanssa tehtävään yhteistyöhön.

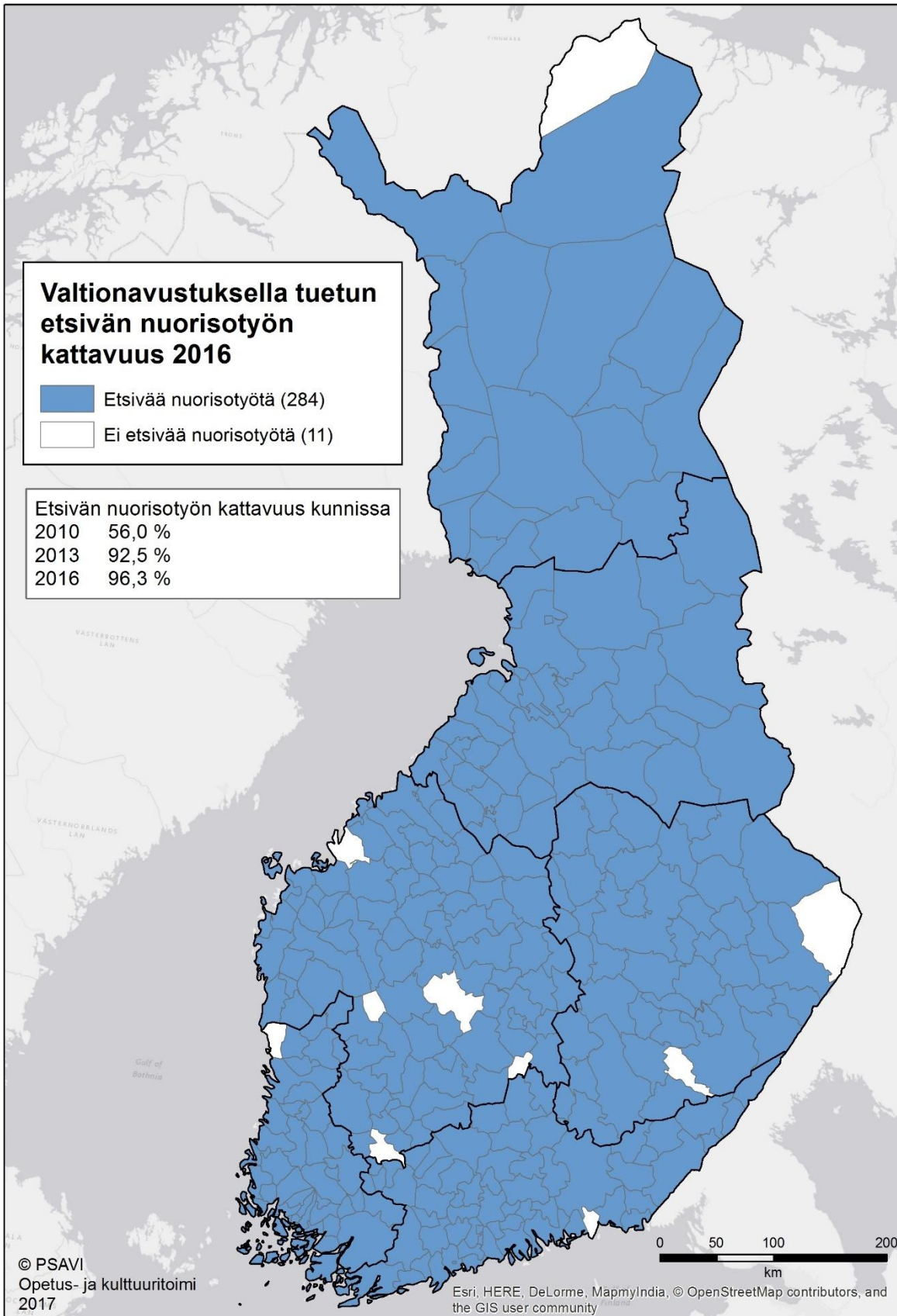
Etsivästä nuorisotyöstä säädetään uudessa, 1.1.2017 voimaan tulleessa nuorisolaissa (2016/1285). Lain mukaan kuntien tulee tarpeen mukaan toteuttaa etsivää nuorisotyötä osana kunnan tehtäviin kuuluvaa nuorisotyötä ja -politiikkaa. Järjestäessään etsivää nuorisotyötä kunnan tulee nimetä etsivän nuorisotyön toimeenpanosta vastaava henkilö. Kunnat voivat järjestää itse etsivää nuorisotyötä kunnan omana palveluna tai yhteistyössä muiden kuntien kanssa. Kunnat voivat myös hankkia etsivän nuorisotyön palvelut nuorten palveluja tuottavilta yhteisöiltä. Laissa säädetään myös nuorta koskevien tietojen luovuttamisesta etsivää nuorisotyötä varten sekä näiden tietojen käsittelystä.

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto on myöntänyt etsivän nuorisotyön valtionavustusta vuodesta 2014 alkaen. Tätä ennen sitä myönsi opetus- ja kulttuuriministeriön nuorisoyksikkö. Vuonna 2016 Pohjois-Suomen aluehallintovirasto myönsi etsivään nuorisotyöhön kaikkiaan 1 405 000 € valtionavustusta, josta Pohjois-Pohjanmaan osuus oli 1 054 000 € ja Kainuun 351 000 €. Myönnetyllä valtionavustuksella on katettu 49,3 henkilötyövuoden palkkakustannuksia, joista 37 oli Pohjois-Pohjanmaalla ja 12,3 Kainuussa. Myönnetty valtionavustus etsivää nuorisotyötä varten vuonna 2016 oli 28 500 € yhtä henkilötyövuotta kohti.

Vuonna 2016 kaikissa Pohjois-Suomen aluehallintoviraston alueen kunnissa oli tarjolla etsivän nuorisotyön palvelut (Kuva 1). Pääministeri Juha Sipilän hallituksen hallitusohjelman yhtenä tavoitteena on etsivän nuorisotyön ja työnetsijätoiminnan sekä nuorten mielenterveyspalveluiden vahvistaminen (Valtioneuvoston kanslia 2015, 19). Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun alueilla pienten kuntien etsivää nuorisotyötä on vahvistettu kuntien välisellä yhteistyöllä. Kaikki kunnat eivät toteuta etsivää nuorisotyötä itse, vaan ovat tehneet yhteistyösopimuksia ympäristökuntien tai kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Alueella oli monia toimijoita, jotka toteuttivat etsivää nuorisotyötä usean kunnan alueella vuonna 2016. Suurin määrä kuntia oli Oulaisten kaupungin hallinnoimassa Jelpiverkossa, joka toimi alueellaan seitsemässä kunnassa. Jokilaaksojen Nuorten tuki ry toimi neljän kunnan alueella sekä Kajaani ja Raahe kahden kunnan alueella.

Opetus- ja kulttuuriministeriö kerää kyselyllä vuosittain tietoja etsivästä nuorisotyöstä. Kyselyssä kartoitetaan etsivän nuorisotyön toimintaa, etsivien nuorisotyöntekijöiden tavoittamien nuorten taustoja ja nykyistä tilannetta, nuoreen suunnattuja ohjaavia toimenpiteitä sekä etsivän nuorisotyön yhteistyötä. Kerätyistä tiedoista laaditaan valtakunnallinen yhteenveto. Tässä julkaisussa tarkastellaan Pohjois-Suomen aluehallintoviraston alueen vastauksia. Tietoja on vertailtu tarpeen mukaan maakunnallisesti ja valtakunnallisesti sekä ajallisesti.

Raportissa PSAVI-alueella tarkoitetaan Pohjois-Suomen aluehallintoviraston aluetta, johon kuuluu Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun maakunnat. Vuonna 2016 Pohjois-Pohjanmaalla oli 30 kuntaa ja Kainuussa 8, kun vuoden 2016 alusta Vaalan kunta siirtyi Kainuun maakunnasta Pohjois-Pohjanmaalle. Muutos on huomioitu aineistossa. Pohjois-Pohjanmaalla oli vuonna 2016 asukkaita 411 150 ja Kainuussa 74 803. Pohjois-Pohjanmaan väkiluku kasvoi 1,1 % ja Kainuun väheni 4,8 % edellisvuoteen verrattuna. Vaalan maakuntamuutos näkyy Kainuun väkiluvun vähenemisessä.

Kuva 1: Valtionavustuksella tuetun etsivän nuorisotyön kattavuus Suomessa vuonna 2016

2. Etsivä nuorisotyö

2.1. Etsivän nuorisotyön kustannukset

Opetus- ja kulttuuriministeriö on rahoittanut etsivää nuorisotyötä vuodesta 2007 alkaen ja myöntänyt vuosittain harkinnanvaraista valtionavustusta kunnille ja yhdistyksille etsivän nuorisotyön työntekijän palkkakustannuksiin. Vuonna 2014 opetus- ja kulttuuriministeriö antoi valtionavustuksen myöntämisen aluehallintovirastojen tehtäväksi.

Vuonna 2016 etsivä nuorisotyö PSAVI-alueella ilmoitti kustannuksia yhteensä noin 1 955 000 € Valtionavustuksen kattavuus kustannuksista alueella oli 73,5 prosenttia, joka oli yli 15 % vähemmän kuin koko maassa keskimäärin (Taulukko 1). Suurin kustannuserä oli palkkakustannukset, joiden osuus oli 90 prosenttia kokonaiskustannuksista. Pohjois-Pohjanmaalla kuntien omarahoitusosuus oli hieman suurempi kuin Kainuussa.

Kyselyyn vastanneet kertoivat, että valtionavustus on ehdoton edellytys etsivän nuorisotyön jatkumiselle kunnissa. Hankemuotoinen rahoitus koettiin vastaajien kannalta hyväksi rahoitusmuodoksi kustannusten kohdentumisen vuoksi.

Alue	Valtionavustuksen osuus tuloista	Osuus kokonaiskustannuksista				
		Palkkakulut	Matkakulut	Koulutuskulut	Toimintamenot	Muut kulut
Koko maa	88,7 %	88,8 %	2,6 %	0,7 %	4,2 %	3,7 %
Pohjois-Pohjanmaa	72,9 %	91,0 %	2,9 %	0,3 %	1,8 %	3,8 %
Kainuu	75,7 %	90,7 %	1,9 %	0,8 %	3,0 %	3,6 %

Taulukko 1: Etsivän nuorisotyön valtionavustuksen osuus tuloista ja kustannuslajien osuudet kokonaiskustannuksista PSAVI-alueella vuonna 2016

2.2. Etsivän nuorisotyön paikallinen toiminta

Nuorten ohjaus- ja palveluverkosto

Nuorisolain 9 §:n mukaan paikallisten viranomaisten monialaisen yhteistyön yleistä suunnittelua ja toimeenpanon kehittämistä varten kunnassa on oltava nuorten ohjaus- ja palveluverkosto, johon kuuluvat opetustoimen, sosiaali- ja terveystoimen, nuorisotoimen sekä työ- ja poliisihallinnon edustajat. Nuorisotointa edustaa yleensä nuorisotoimen vastuuvirkamies, mutta joidenkin kuntien verkostoissa myös etsivä nuorisotyön tekijä on varsinainen verkoston jäsen. Ohjaus- ja palveluverkoston tavoitteena on parantaa nuorille suunnattujen palveluiden keskinäistä toimivuutta ja vaikuttavuutta.

PSAVI-alueen etsivän nuorisotyön esimiehet ja lähiesimiehet sekä etsivät nuorisotyöntekijät olivat useammin ohjaus- ja palveluverkoston jäseniä kuin koko maassa keskimäärin. Myös etsivien määrä verkoston jäsenenä oli PSAVI-alueella hieman koko maata suurempi. Etenkin Kainuussa kaikki esimiehet ja lähiesimiehet olivat verkoston jäseniä ja etsivistä nuorisotyöntekijöistä jopa 71 %, mikä oli suurempi osuus kuin Pohjois-Pohjanmaalla tai koko maassa (Taulukko 2).

Alue	Esimies			Lähiesimies			Etsivät		
	Jäsen	Kuullaan	Ei jäsen	Jäsen	Kuullaan	Ei jäsen	Jäsen	Kuullaan	Ei jäsen
Koko maa	67,4 %	19,9 %	8,1 %	57,2 %	17,4 %	8,5 %	58,9 %	30,1 %	9,7 %
Pohjois-Pohjanmaa	80,0 %	10,0 %	5,0 %	75,0 %	5,0 %	5,0 %	60,0 %	35,0 %	10,0 %
Kainuu	100,0 %	0,0 %	0,0 %	100,0 %	0,0 %	0,0 %	71,4 %	42,9 %	0,0 %

Taulukko 2: Etsivän nuorisotyön osallistuminen nuorten ohjaus- ja palveluverkostoihin PSAVI-alueella vuonna 2016

Oppilas- ja opiskelijahuoltoryhmät

Oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaan oppilaitoksen suunnittelusta, kehittämisestä, toteuttamisesta ja arvioinnista vastaa monialainen oppilaitoskohtainen opiskelijahuoltoryhmä. Oppilaitoskohtaista opiskelijahuoltoryhmää johtaa koulutuksen järjestäjän nimeämä edustaja. Muilta osin koulutuksen järjestäjä päättää yhteistyössä opiskeluhoitojen palveluja tuottavien tahojen kanssa tarkemmin opiskelijahuoltoryhmien kokoonpanosta, tehtävistä ja toimintatavoista. Opiskelijahuoltoryhmät voivat tarvittaessa kuulla asiantuntijoita.

PSAVI-alueella etsivä nuorisotyö osallistui monialaisiin oppilas- ja opiskelijahuoltoryhmiin yleisimmin kutsuttaessa sekä yläasteella että ammattioppilaitoksessa. Vakituinen osallistuminen oppilashuoltoryhmän toimintaan oli koko maahan verrattuna vähäisempää. Ainoastaan Kainuussa etsivät osallistuivat peruskoulun oppilashuoltoryhmiin vakituisena jäsenenä muuta maata useammin, Pohjois-Pohjanmaalla vakituisia jäseniä ei ollut lainkaan. Nuoren tukihenkilönä oppilashuoltoryhmiin osallistuttiin Pohjois-Pohjanmaalla taas huomattavasti koko maata useammin sekä yläasteella että ammattioppilaitoksessa, Kainuussa ei lainkaan (Taulukko 3).

Alue	Oppilashuoltoryhmän toimintaan osallistuminen							
	Yläaste				Ammattioppilaitos			
	Vakituinen	Kutsuttaessa	Nuoren tukihenkilönä	Ei ollenkaan	Vakituinen	Kutsuttaessa	Nuoren tukihenkilönä	Ei ollenkaan
Koko maa	11,4 %	59,3 %	11,9 %	23,7 %	5,5 %	63,1 %	20,8 %	22,0 %
Pohjois-Pohjanmaa	0,0 %	75,0 %	25,0 %	25,0 %	5,0 %	70,0 %	45,0 %	20,0 %
Kainuu	14,3 %	71,4 %	0,0 %	14,3 %	0,0 %	57,1 %	0,0 %	42,9 %

Taulukko 3: Etsivän nuorisotyön osallistuminen oppilashuoltoryhmiin PSAVI-alueella vuonna 2016

TimeOut-toiminta

Time Out! Aikalisä! Elämä raiteilleen –toimintamalli tarjoaa psykososiaalisia tukitoimia nuorten miesten syrjäytymiskehityksen ehkäisemiseksi. Toimintamalli mahdollistaa aktiivisen tuen tarjoamisen nuorille miehille ja naisille kutsunnoissa sekä varusmies- ja siviilipalveluksen keskeytyessä. Toiminnassa hyödynnetään kutsuntojen tarjoamaa mahdollisuutta tavoittaa nuorten miesten koko ikäluokka. Kaikille kutsunnanalaisille tarjotaan tilaisuus hakeutua tukipalveluun, jota toteuttavat tehtävään koulutetut ohjaajat. Ohjaajat ovat kuntien sosiaali-, terveys- ja nuorisoalan ammattilaisia, ja tukipalvelu on osa heidän perustyötään. Varusmiespalveluksen keskeytyessä Puolustusvoimien joukko-osastojen sosiaalikirjasto tarjoavat tukipalvelua varusmiespalveluksen keskeyttäville

miehille ja naisille ja tekevät lähetteen yhdessä asiakkaan kanssa kotikunnan ohjaajalle. Siviilipalveluksen keskeytyessä Lapinjärven koulutuskeskuksen sosiaali- ja terveydenhuoltohenkilökunta toimii vastaavasti tukipalvelun käynnistäjänä. Toimintamalli on laajasti käytössä koko maan alueella. Malli on kuntien, Puolustusvoimien ja työ- ja elinkeinoministeriön yhteistyömalli, joka on kehitetty yhteistyössä toimijoiden kesken.

PSAVI-alueella etsivät nuorisotyöntekijät osallistuivat TimeOut-toimintaan koko maata aktiivisemmin. Pohjois-Pohjanmaalla kaikki etsivät osallistuivat TimeOut-toimintaan ja Kainuussa kaikki etsivät osallistuivat kutsuntoihin. Pohjois-Pohjanmaalla osallistuttiin TimeOut koulutukseen yhtä kattavasti kuin koko maassa ja Kainuussa koko maata aktiivisemmin. Kainuussa myös kiinnostus koulutukseen osallistumiseen oli korkeampaa kuin Pohjois-Pohjanmaalla ja koko maassa keskimäärin (Taulukko 4).

Alue	Etsivien osallistuminen			
	TimeOut toiminta	TimeOut koulutus		Kutsunnat
		Osallistunut	Ei osallistunut, mutta haluaa osallistua	
Koko maa	74,2 %	60,2 %	13,6 %	90,7 %
Pohjois-Pohjanmaa	100,0 %	60,0 %	5,0 %	100,0 %
Kainuu	85,7 %	85,7 %	14,3 %	100,0 %

Taulukko 4: Etsivien nuorisotyöntekijöiden osallistuminen TimeOut -toimintaan PSAVI-alueella vuonna 2016

Avoimien vastausten perusteella vastaajat kokivat TimeOut-toiminnan hyödylliseksi ja tehokkaaksi tavaksi tutustua koko ikäluokan nuoriin miehiin yhtä aikaa ja tehdä etsivää nuorisotyötä heille tutuksi. Kutsunnoista oli ohjautunut nuoria suoraan etsivän nuorisotyön asiakkaiksi, myös sellaisia joita ei muuta kautta olisi tavoitettu. Koko ikäluokan tapaamisen kerralla koettiin auttavan yhteistyön muodostamisessa nuoriin tarvittaessa myös jatkossa. Vastaajat kokivat, että TimeOut-toiminta on madaltanut nuorten kynnystä ottaa tarvittaessa yhteyttä etsivään nuorisotyöntekijään. Vastaajat kokivat kutsunnat myös silmiä avaavaksi tilaisuudeksi itselleen, sillä sen kautta he pääsevät näkemään koko ikäluokan tilanteen ja sen, kuinka hyvin suurimmalla osalla nuorista asiat ovat. Yhteistyö sekä toimijoiden kesken että nuoriin päin koettiin toimivaksi.

Asiakashallinta- ja tilastointijärjestelmät

Etsivän nuorisotyön helpottamiseksi etsiviä kehoitetaan käyttämään jotain asiakashallinta- tai tilastointijärjestelmää. Nuoren kannalta on tärkeää, että häntä koskevat tiedot ovat helposti saatavilla ja että tiedot ovat ajantasaisia. Opetus- ja kulttuuriministeriö ja aluehallintovirastot seuraavat etsivän nuorisotyön tietoja vuosittain. On siis tärkeää, että etsivästä nuorisotyöstä on tietoa yksittäisen nuoren tarpeisiin sekä yksilöimätöntä tietoa tilastoja ja trenditietoja varten. Nuorisolain 12 §:n mukaan etsivän nuorisotyön yhteydessä saadaan luovuttaa nuorta koskevia tietoja edelleen toiselle viranomaiselle vain nuoren, tai jos nuori on alaikäinen, myös hänen huoltajansa suostumuksella. Tiedot on hävitettävä heti, kun ne eivät ole välttämättömiä tehtävän suorittamiseksi.

PARent on erityisesti etsivää nuorisotyötä varten kehitetty asiakashallintajärjestelmä, jonka avulla voidaan koota tilastotietoja koko maan etsivästä nuorisotyöstä. Kyselyn mukaan PARent-järjestelmän hyödyntäminen oli PSAVI-alueella vähäisempää kuin koko maassa. PARent-järjestelmän lisäksi myös rinnakkaisia järjestelmiä oli käytössä sekä Kainuussa, että Pohjois-Pohjanmaalla. Kaikissa PSAVI-alueen kunnissa etsivillä oli käytössä asiakashallinta- ja tilastointijärjestelmä.

Alue	Käytössä oleva järjestelmä				
	PARent	Paikallinen ohjelma, linkitys PARent:iin	Joku muu	Ei järjestelmää, suunnitteilla	Ei järjestelmää
Koko maa	93,2 %	0,8 %	2,1 %	0,8 %	3,0 %
Pohjois-Pohjanmaa	85,0 %	0,0 %	15,0 %	0,0 %	0,0 %
Kainuu	85,7 %	14,3 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %

Taulukko 5: Etsivän nuorisotyön käytössä olevat asiakashallinta- ja tilastointijärjestelmät PSAVI-alueella vuonna 2016

2.3. Työnohjaus

Vuonna 2016 valtionavustuksen saamisen yksi kriteeri oli työnohjaus. PSAVI varmisti jokaiselta hakijalta, että etsivät saavat työnohjausta. Nuorisotyössä työnohjaus antaa nuorisotyöntekijöille tilaa ja aikaa keskittyä tutki- maan ja pohtimaan missä mennään, mitä tehdään, miksi tehdään ja mihin työssä pyritään. Työnohjausta tehdään työnohjauksen ammattilaisen avulla. Työnohjauksessa avataan mitkä ovat työn perustehtävät nuorisotyön arjessa tavoitteina ja käytännön tekoina sekä mietitään, miten oma työ näyttäytyy nuorille ja yhteistyökumppaneille. Työnohjauksella on mahdollista tukea tavoitteellista nuorisotyötä, sillä sen avulla voidaan tukea työntekijän jak- samista, työyhteisön yhteisöllisyyttä, toisen työn arvostamista sekä työn perustehtävien, tavoitteiden ja työn sisäl- lön avaamista itselle ja toisille. Työnohjausta voidaan antaa yksittäiselle nuorisotyöntekijälle, tiimille tai työyh- teisölle (Honkonen 2016).

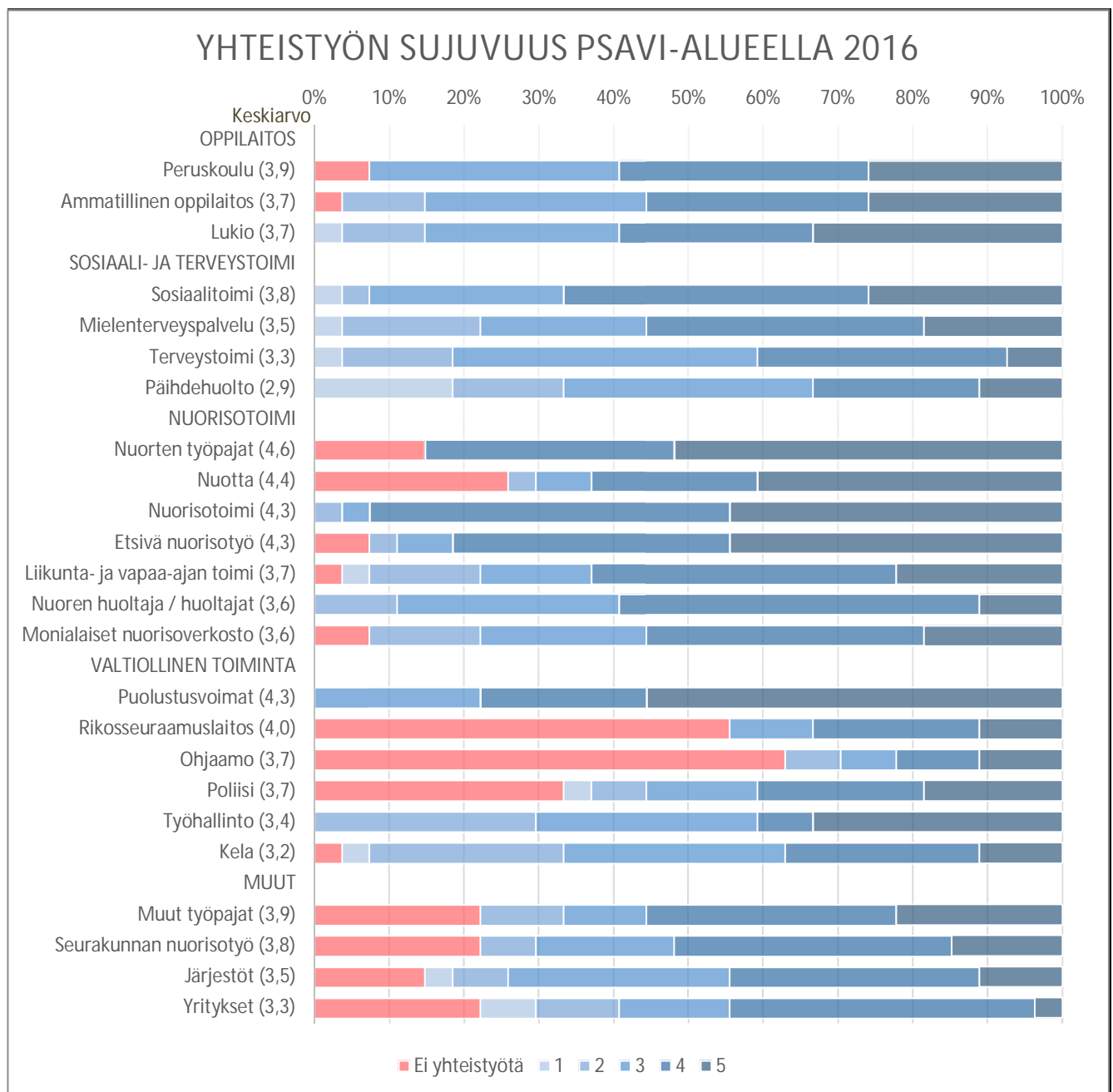
PSAVI-alueella suurin osa etsivistä sai jonkinlaista työnohjausta. Koko maan etsiviin nuorisotyöntekijöi- hin verrattuna PSAVI-alueen etsivät saivat kokonaisuutena yhteensä hieman useammin työnohjausta. Ryhmä- työnohjausta ja yksilötyönohjausta alueella järjestettiin lähes saman verran kuin koko maassa keskimäärin. Kai- nuussa järjestettiin pelkästään ryhmätyönohjausta, kun taas Pohjois-Pohjanmaalla työnohjaus jakautui tasaisem- min eri työnohjausmuotojen kesken. Sekä yksilö- että ryhmätyönohjausta saaneiden etsivien määrä oli Pohjois- Pohjanmaalla selvästi koko maata korkeampi, Kainuussa molempia ohjausmuotoja ei taas järjestetty yhdellekään etsivälle. Työnohjausta ei saanut lainkaan Kainuussa lähes 60 % etsivistä, kun Pohjois-Pohjanmaalla vain 10 % oli ilman työnohjausta. Koko maan alueella työnohjausta ei järjestetty 30 prosentille etsivistä (Taulukko 7).

Alue	Työntekijöille järjes- tetään työnohjausta	Työnohjauksen tyyppi			Ei työnohjausta
		Yksilö- ja ryhmä- työnohjaus	Vain yksilöohjausta	Vain ryhmätyöh- jausta	
Koko maa	69,9 %	15,7 %	14,8 %	39,4 %	30,1 %
Pohjois-Pohjanmaa	90,0 %	30,0 %	35,0 %	25,0 %	10,0 %
Kainuu	42,9 %	0,0 %	0,0 %	42,9 %	57,1 %

Taulukko 6: Etsivien nuorisotyöntekijöiden työnohjaus PSAVI-alueella vuonna 2016

2.4. Monialainen yhteistyö

Nuorisolain mukaan nuorisotyötä toteutetaan monialaisena yhteistyönä sekä yhteistyössä muiden nuorille palveluita tuottavien viranomaisten, nuorten, heidän perheidensä, nuorisoalan järjestöjen, seurakuntien sekä muiden nuorisotyötä tekevien tahojen kanssa. Etsivän nuorisotyöntekijän tehtävänä on toimia yhteistyössä kaikkien niiden toimijoiden kanssa, jotka ovat tavalla tai toisella tarjoamassa palveluita nuorelle. PSAVI-alueella oli useita toimijoita, joiden kanssa kaikki etsivän nuorisotyön organisaatiot olivat yhteistyössä, mutta toisaalta runsaasti myös niitä, joiden kanssa etsivän nuorisotyön organisaatiot eivät tehneet lainkaan yhteistyötä. Yhteistyötä tarkasteltiin vastaajien keskiarvona mitta-asteikolla 1= välttävä; 5= erinomainen. Kaikkien toimijoiden yhteistyön keskiarvo PSAVI-alueella oli 3,8 (Kuva 2.).

Kuva 2: Etsivän nuorisotyön yhteistyökumppanit ja yhteistyön sujuvuus PSAVI-alueella vuonna 2016

Parhaiten yhteistyö etsivän nuorisotyöntekijän ja yhteistyötoimijan välillä sujui nuorten työpajojen (4,6), Nuottavalmennuksen (4,4), nuorisotoimen (4,3), muun etsivän nuorisotyön (4,3), Puolustusvoimien (4,3) sekä Rikosseuraamuslaitoksen (4,0) kanssa. PSAVI-alueella oli useita yhteistyötoimijoita, joiden kanssa osa etsivistä ei tehnyt lainkaan yhteistyötä vuonna 2016. Yhteistyötä tehtiin alueella vähiten ohjaamon, poliisin ja rikosseuraamuslaitoksen kanssa. Vaikka yhteistyö näiden tahojen kanssa oli muita vähäisempää, eivät ne kuitenkaan sijoittuneet yhteistyön sujuvuuden keskiarvon kannalta huonoimpien joukkoon. Yhteistyön määrä ei muutenkaan vaikuta olleen riippuvaista sen sujuvuudesta, sillä huonomman keskiarvon saaneiden yhteistyötahojen kanssa yhteistyön määrä oli usein silti 100 %. Yhteistyötä tehtiin muita harvemmin myös työpajojen, Nuotan, seurakunnan nuorisotyön, järjestöjen sekä yritysten kanssa.

Avoimien kysymysten perusteella vastaajilla oli yhteistyön kehittämistarpeita etenkin henkilöstön vaihtuvuuden, yhteistyöverkoston tiedonkulun, monialaisen yhteistyön sekä yhteistyön määrän ja sitoutumisasteen suhteen. Erityisesti yhteistyön sujuvuuden säilymisestä henkilöstön vaihtumisen yhteydessä oltiin huolissaan; vastaajien mielestä toimivan yhteistyön ei tulisi olla yksittäisistä henkilöistä kiinni. Tiedonkulkuun sekä ohjeistukseen liittyvät haasteet sekä toimijoiden välillä, että edellä mainittujen henkilöstönvaihdosten yhteydessä koettiin myös kehittämistä vaativana kohteena. Etenkin tiedon tuen tarpeessa olevista nuorista koettiin kulkevan ajoittain huonosti toimijoiden välillä. Positiivisena muutoksena vastaajat kertoivat yhteistyön myös vahvistuneen joidenkin toimijoiden kanssa. Myös tulosten mukaan yhteistyö oli kokonaisuutena parantunut vuoteen 2015 nähden; silloisesta keskiarvosta 3,4 tämän vuoden 3,8:aan.

3. Nuoret etsivän nuorisotyön asiakkaina

3.1. Yhteydenotot nuoriin

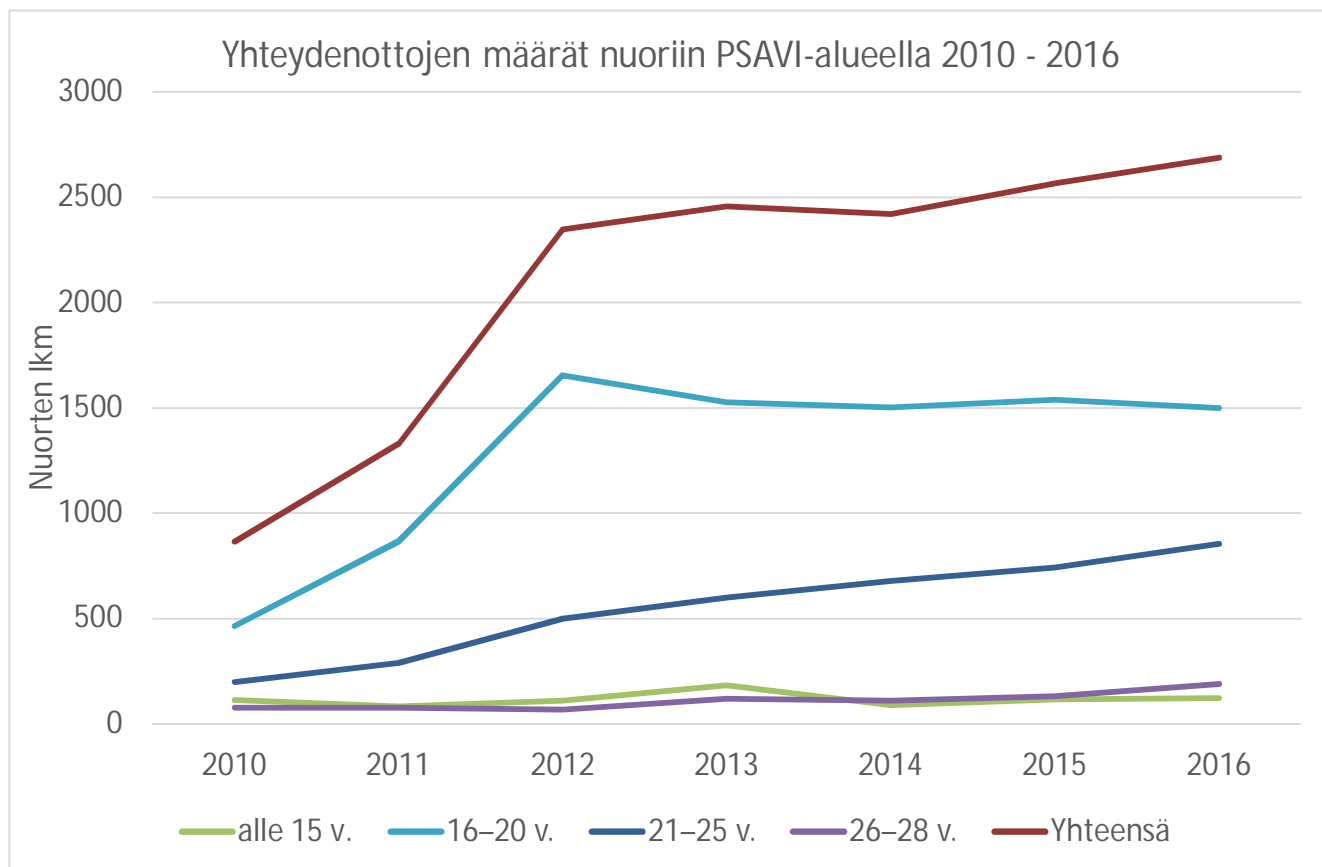
Yhteydenotolla tarkoitetaan tilannetta, jossa nuori on ollut yhteydessä etsivään nuorisotyöntekijään tai jossa nuorisotyöntekijä on ollut yhteydessä nuoreen. Yhteydenotot voivat olla esimerkiksi nuoren käynti etsivän nuorisotyöntekijän luona tai työntekijän käynti nuoren luona. Yhteydenottoja ovat myös yhteistyö- tai palveluverkostosta tullut yhteydenotto nuoresta tai verkoston yhteydenotto nuoreen etsivän pyynnöstä. Yhteydenotoksi lasketaan puhelinsoitot, sähköpostiviestit, yhteydenotot verkon kautta, kirjalliset yhteydenotot ja vastaavat.

Vuoden 2016 aikana PSAVI-alueella etsivät olivat yhteydessä yhteensä 2688 nuoreen. Suurimpana yhteydenoton ikäryhmänä olivat 16-20-vuotiaat, ja yhteydenottoja kohdistui enemmän miehiin kuin naisiin (Taulukko 7). Pohjois-Pohjanmaalla 16-20-vuotiaat olivat koko maan keskiarvoa hieman useammin yhteydenoton kohteena, kun taas Kainuussa yhteydenottojen jakautuminen ikäryhmien välillä oli selvästi tasaisempaa kuin muualla maassa.

Alue	Alle 15-vuotiaat	16-20-vuotiaat	21-25-vuotiaat	26-28-vuotiaat	Ei tietoa iästä	Naisia	Miehiä
Koko maa	3,0 %	52,9 %	36,7 %	6,5 %	0,8 %	40,2 %	59,8 %
Pohjois-Pohjanmaa	3,3 %	59,0 %	31,1 %	5,5 %	1,1 %	39,8 %	60,2 %
Kainuu	10,1 %	40,9 %	35,0 %	14,0 %	0,0 %	38,7 %	61,3 %

Taulukko 7: Etsivän nuorisotyön yhteydenotot nuoriin ikäryhmittäin PSAVI-alueella vuonna 2016

Ajallisesti tarkasteltuna yhteydenottojen määrät ovat kokonaisuudessaan lisääntyneet PSAVI-alueella viime vuosina (Kuva 3). Vaikka 16-20-vuotiaisiin nuoriin kohdistuvat yhteydenotot ovat hieman laskeneet vuodesta 2012 lähtien, ovat yhteydenottojen määrät 21-25- sekä 26-28-vuotiaisiin tasaisesti kasvaneet, jolloin yhteydenottojen määrä kokonaisuudessaan on noussut.

Kuva 3: Etsivän nuorisotyön yhteydenottojen määrät PSAVI-alueella vuosina 2010-2016

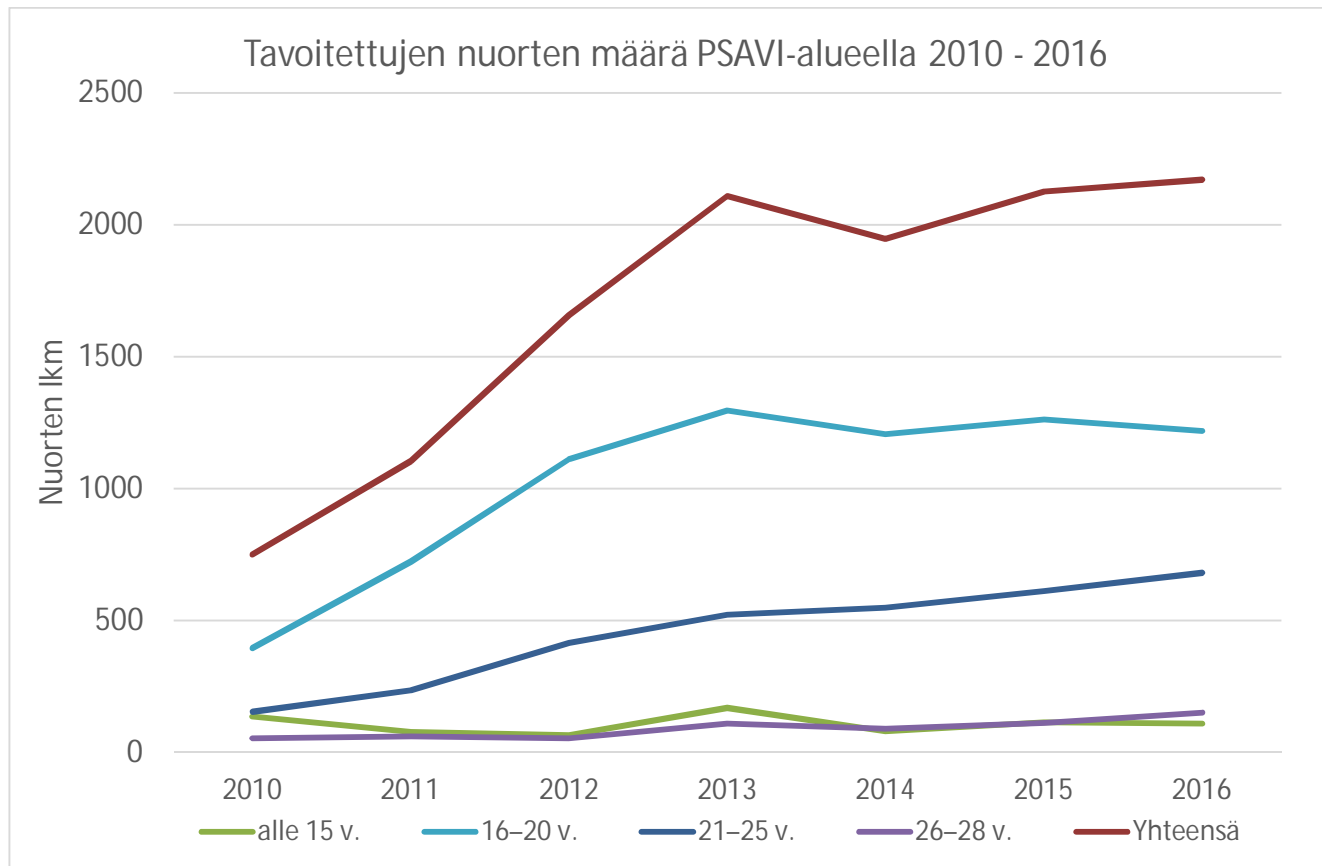
3.2. Tavoitetut nuoret

Tavoitetuilla nuorilla tarkoitetaan niitä nuoria, joiden kanssa on käyty keskustelua henkilökohtaisemmalla tasolla, esimerkiksi selvitetty nuoren tuen tarve. PSAVI-alueella etsivät tavoittivat yhteensä 2172 nuorta, joista suurempi osuus oli miehiä kuin naisia kuten myös yhteydenotettujen keskuudessa (Taulukko 8). Ikäryhmistä myös tavoitetuissa nuorissa oli 16-20-vuotiaita muita ryhmiä enemmän. Kainuun alueella ikäryhmien tasaisuus oli tavoitetuissa nuorissa muuta maata suurempaa.

Alue	Alle 15-vuotiaat	16-20-vuotiaat	21-25-vuotiaat	26-28-vuotiaat	Ei tietoa iästä	Naisia	Miehiä
Koko maa	3,4 %	51,8 %	36,8 %	7,2 %	0,7 %	43,0 %	57,0 %
Pohjois-Pohjanmaa	3,8 %	58,6 %	31,3 %	5,7 %	0,6 %	40,5 %	59,5 %
Kainuu	10,6 %	45,5 %	31,6 %	12,4 %	0,0 %	39,6 %	60,4 %

Taulukko 8: Tavoitetut nuoret ikäryhmittäin PSAVI-alueella vuonna 2016

Myös tavoitettujen nuorten määrä on kasvanut 2010-vuodesta lähtien, vaikkakin vähäisemmin viimeisen parin vuoden aikana (Kuva 4). Tavoitetuista nuorista 21-25-vuotiaiden määrä on viime vuosina kasvanut eniten. Muutokset nuorten yhteydenottojen ja tavoitettujen nuorten määrissä ovat olleet samansuuntaisia tarkastelujakson aikana.

Kuva 4: Tavoitettujen nuorten määrä PSAVI-alueella vuosina 2010-2016

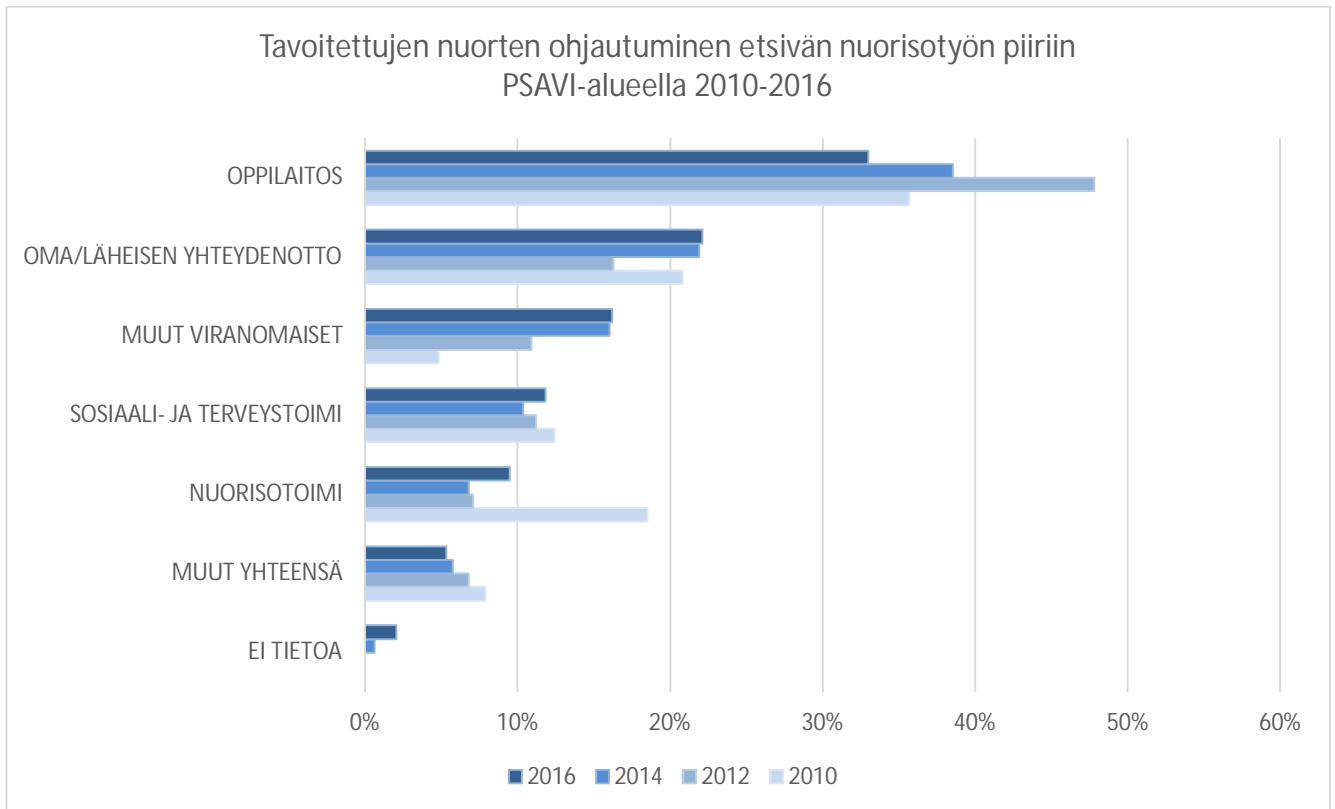
3.3. Nuorten ohjautuminen etsivän nuorisotyön piiriin

PSAVI-alueella nuoria ohjautui etsivän nuorisotyön piiriin eniten oppilaitosten kautta ja oppilaitoksista eniten toisen asteen ammatillisen koulutuksen kautta (Taulukko 9). Toiseksi eniten nuoria ohjautui suorien yhteydenottojen kautta. Yleisin yhteydenottaja oli nuori itse. Kolmanneksi yleisin ohjaava osapuoli oli sosiaali- ja terveystoimi, josta sosiaalitoimen osuus oli suurempi. Muiden viranomaisten kautta PSAVI-alueella ohjautui nuoria etsivään nuorisotyöhön muuta maata enemmän. Etenkin Time Out-toiminnan kautta ohjautuneiden nuorten määrä oli koko maata korkeampi. Kainuussa myös työ- ja elinkeinohallinnon kautta ohjautui muita alueita enemmän nuoria. Pohjois-Pohjanmaalla toisen asteen ammatillisen koulutuksen kautta ohjautui koko maata ja Kainuuta suurempi osuus nuoria etsivän nuorisotyön piiriin. Kainuussa tavoitetut nuoret olivat ottaneet Pohjois-Pohjanmaan nuoria useammin itse yhteyttä etsivään nuorisotyöhön.

Ohjaava osapuoli	Koko maa	Pohjois-Pohjanmaa	Kainuu
OPPILAITOS	27,7 %	35,2 %	23,2 %
Peruskoulu	4,1 %	4,1 %	6,3 %
Lukio	2,7 %	5,2 %	3,5 %
Toinen aste ammatillinen koulutus	20,0 %	24,9 %	13,1 %
Muu oppilaitos	0,8 %	1,0 %	0,3 %
SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI	15,5 %	12,2 %	10,4 %
Sosiaalitoimi	10,9 %	7,8 %	6,1 %
Terveystoimi	4,6 %	4,4 %	4,3 %
NUORISOTOIMI	9,5 %	9,0 %	11,6 %
Nuorisotyö	1,3 %	2,4 %	2,0 %
Katutyö	0,3 %	0,2 %	0,0 %
Toinen etsivä nuorisotyö	4,1 %	3,4 %	1,5 %
Työpaja	3,9 %	3,1 %	8,1 %
MUUT VIRANOMAiset	11,8 %	15,3 %	20,5 %
Työ- ja elinkeinohallinto	6,1 %	4,6 %	11,6 %
Time Out-toiminta	4,8 %	10,4 %	8,8 %
Ohjaamo	0,9 %	0,2 %	0,0 %
OMA/LÄHEISEN YHTEYDENOTTO	26,7 %	21,6 %	24,5 %
Vanhempien/sukulaisen yhteydenotto	6,2 %	5,3 %	3,8 %
Kavereiden yhteydenotto	1,9 %	0,9 %	3,5 %
Nuoren yhteydenotto SoMen kautta	4,2 %	3,7 %	1,5 %
Nuoren suora yhteydenotto	14,4 %	11,7 %	15,7 %
MUUT YHTEENSÄ	5,8 %	4,4 %	9,6 %
EI TIETOA	3,1 %	2,4 %	0,3 %

Taulukko 9: Tavoitettujen nuorten ohjautuminen etsivän nuorisotyön piiriin koko maassa ja PSAVI-alueella maakunnittain vuonna 2016

Ajallisesti tarkasteltuna PSAVI-alueella ohjaavien osapuolien osuudet ovat pysyneet toimialoittain varsin samalla tasolla vuosina 2010-2016, vaikka vuosien välillä vaihtelua on jonkin verran tapahtunutkin (Kuva 5). Päätoimialoilla ainoastaan nuorisotoimen osuus on selkeästi vähentynyt viime vuosina, kun taas muiden viranomaisten osuus on kasvanut. Oppilaitosten osuus ohjaavana osapuolena on vaihdellut vuosien aikana, mutta vuonna 2016 on nuoria ohjautunut etsivän nuorisotyön piiriin oppilaitosten kautta lähes saman verran kuin vuonna 2010.

Kuva 5: Tavoitettujen nuorten ohjautuminen etsivän nuorisotyön piiriin ohjaavan osapuolen mukaan PSAVI-alueella vuosina 2010-2016.

3.4. Nuorten koulutustaustat

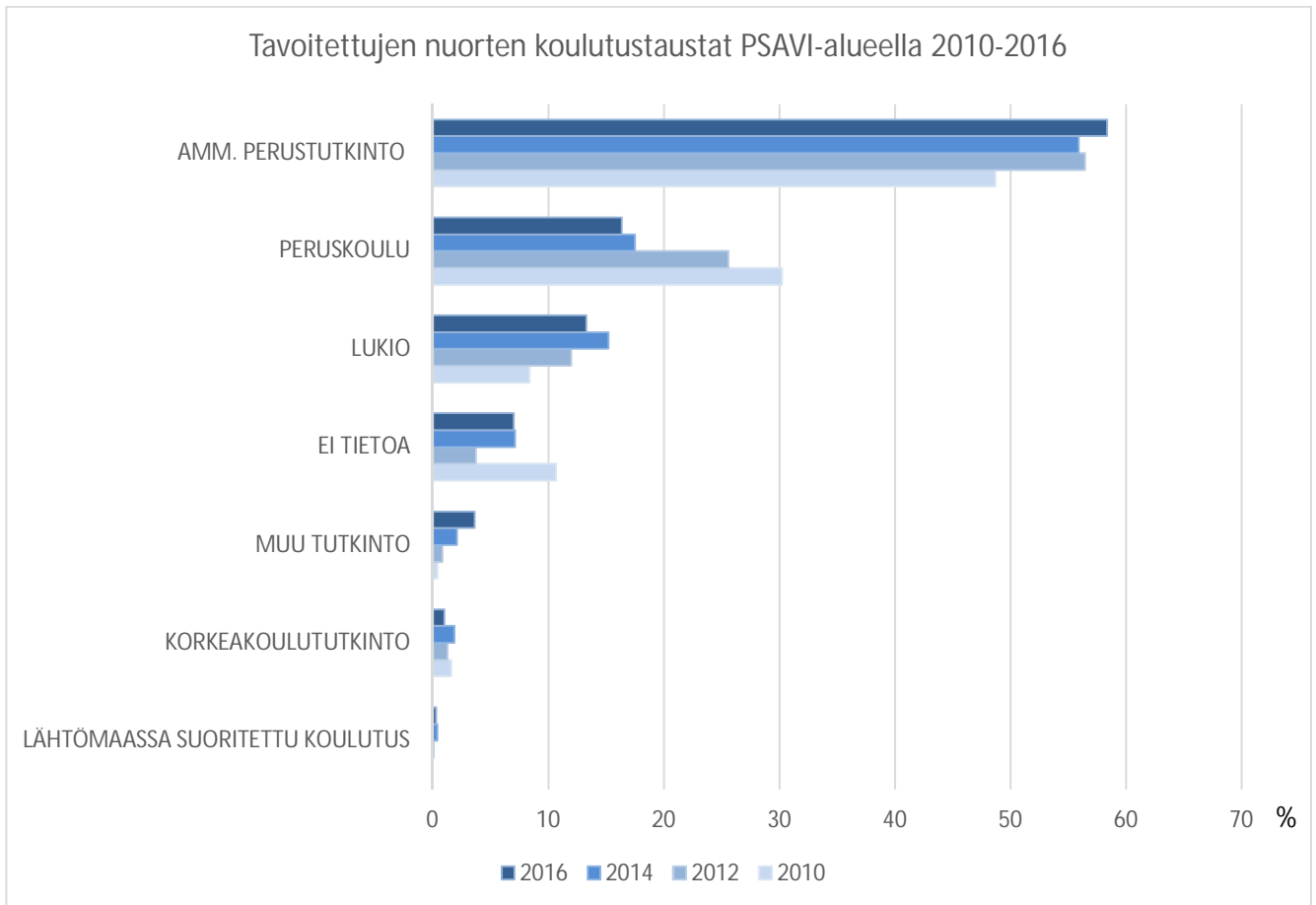
Lähes 60 prosentilla etsivän nuorisotyön tavoittamista nuorista sekä koko maassa, että PSAVI-alueella oli taustalla ammatillinen perustutkinto (Taulukko 10). Näistä jopa puolella tutkinnon suorittaminen oli kuitenkin ollut keskeytyneenä etsivän nuorisotyön piiriin tulemisen aikaan. Kaikkia koulutusasteita tarkasteltaessa keskeytyneet opinnot löytyivät taustalta jopa kolmanneksella nuorista. PSAVI-alueella noin 16 prosentilla nuorista oli peruskoulutausta, lukiotausta löytyi 13 prosentilla ja korkeakouluopinnot vain 1 prosentilla. PSAVI-alueella tiedettiin tavoitettujen nuorten koulutustausta koko maata paremmin. Alueen tavoitetuista nuorista 95 prosenttia puhui äidinkielenään suomea. Koko maassa vastaava osuus oli 79 prosenttia.

Pohjois-Pohjanmaalla etsivän nuorisotyön tavoittamilla nuorilla oli Kainuun nuoria selvästi suuremmalla osalla ammatillisen perustutkinnon koulutustausta. Kainuussa vastaavasti peruskoulutausta oli Pohjois-Pohjanmaata huomattavasti yleisempi. Pohjois-Pohjanmaalla oli Kainuuta yleisempää, että tavoitetulla nuorella oli taustalla keskeytynyt ammatillinen perustutkinto. Kainuussa tunnettiin Pohjois-Pohjanmaata huonommin nuorten koulutustausta.

Koulutustausta	Koko maa	Pohjois-Pohjanmaa	Kainuu
AMMATILLINEN PERUSTUTKINTO	57 %	63 %	40 %
Suorittamassa	13 %	14 %	6 %
Keskeytynyt	28 %	32 %	17 %
Suoritettu	16 %	17 %	17 %
PERUSKOULU	18 %	12 %	34 %
Suorittamassa	5 %	4 %	12 %
Keskeytynyt	0,8 %	0,4 %	1,0 %
Suoritettu	12 %	8 %	21 %
LUKIO	11 %	14 %	9 %
Suorittamassa	3 %	5 %	3 %
Keskeytynyt	3 %	4 %	3 %
Suoritettu	1 %	1 %	0,5 %
Ylioppilas	3 %	5 %	2 %
KORKEAKOULUTUTKINTO	1 %	1 %	2 %
Keskeytynyt alempi tutkinto	0,5 %	0,2 %	0,8 %
Suoritettu alempi tutkinto	0,3 %	0,4 %	0,8 %
Keskeytynyt ylempi tutkinto	0,1 %	0,2 %	0,0 %
Suoritettu ylempi tutkinto	0,1 %	0,1 %	0,0 %
MUU TUTKINTO	1 %	4 %	0,0 %
LÄHTÖMAASSA SUORITETTU KOULUTUS	0,2 %	0,2 %	0,5 %
EI TIETOA	12 %	5 %	15 %

Taulukko 10: Tavoitettujen nuorten koulutustaustat koko maassa ja PSAVI-alueella maakunnittain vuonna 2016

Etsivän nuorisotyön tavoittamien nuorten koulutustaustojen osuuksissa on ollut viime vuosien aikana vain hieman vaihtelua (Kuva 6.). Ammatillisen perustutkinnon koulutustaustan omaavien nuorten määrä on kasvanut hieman vuosina 2010-2016. Peruskoulutaustalla olevien nuorten määrä oli vähentynyt selkeästi tarkastelujakson aikana, lukiolaisten taas hieman noussut. Etsivän nuorisotyön tavoittamilla nuorilla oli siis yhä useammin taustallaan peruskoulun sijaan toisen asteen opinnot.

Kuva 6: Tavoitettujen nuorten koulutustaustat PSAVI-alueella vuosina 2010-2016

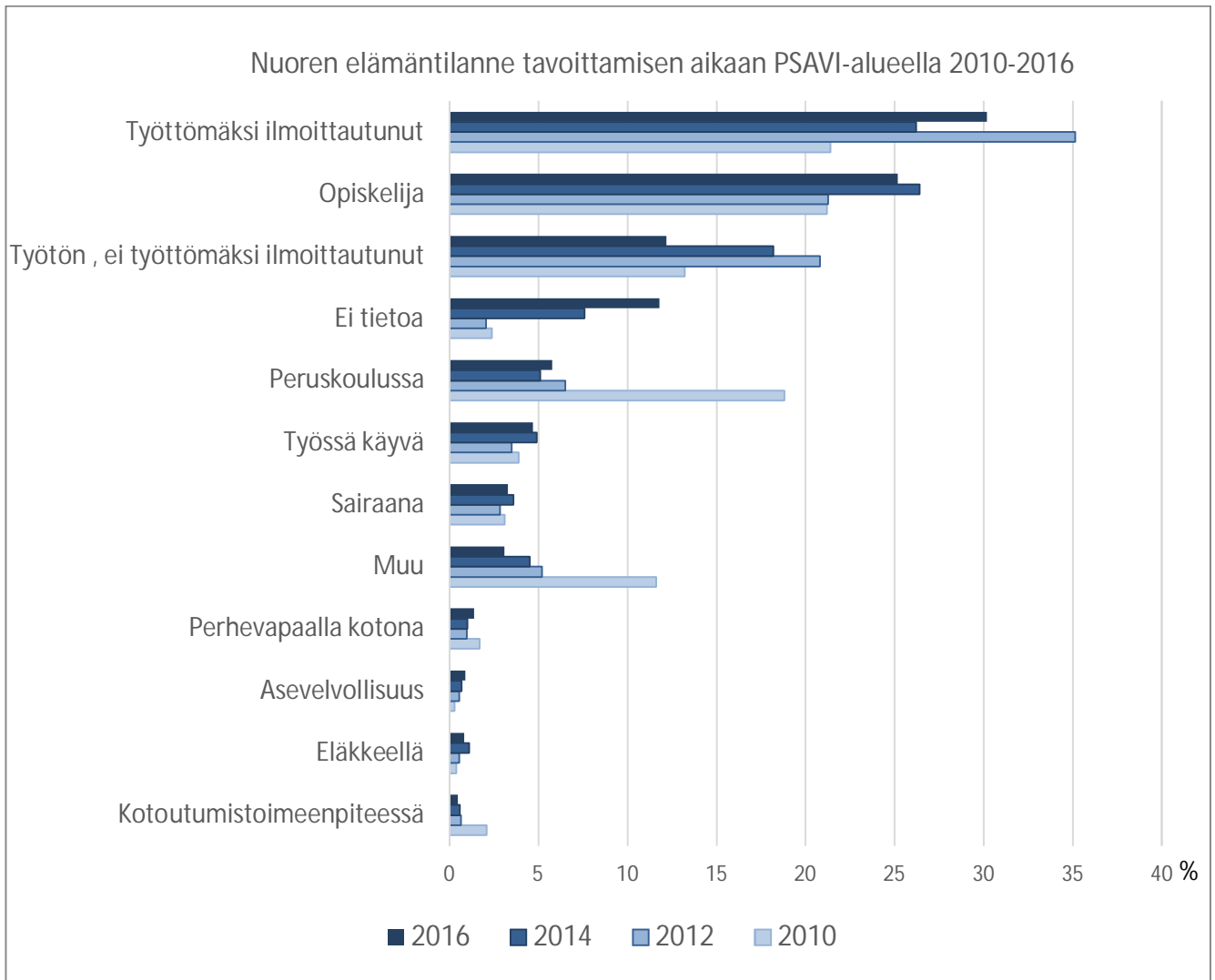
3.5. Nuorten elämäntilanne, toimeentulo ja asumismuoto

Etsivän nuorisotyön tavoittamat nuoret olivat sekä koko maassa, että PSAVI-alueella pääosin joko työttömiä tai opiskelijoita (Taulukko 11). Työttömäksi ilmoittautuneita oli enemmän kuin sellaisia työttömiä, jotka eivät olleet ilmoittautuneet työttömiksi työ- ja elinkeinopalveluihin. Tietoa nuoren pääasiallisesta toiminnasta ei löytynyt PSAVI-alueella 12 % nuorista, mikä on hieman vähemmän kuin koko maan alueella. Näistä Kainuussa oli koko maata suurempi osuus tavoitettuja nuoria joiden elämäntilannetta ei tiedetty, Pohjois-Pohjanmaalla taas koko maata pienempi. Kainuussa etsivän nuorisotyön tavoittamista nuorista suurempi osuus oli peruskoulussa kuin Pohjois-Pohjanmaalla, jossa taas nuoret olivat Kainuuta useammin opiskelijoita tai työttömiä mutta eivät työttömäksi ilmoittautuneita. Pohjois-Pohjanmaalla etsivän nuorisotyön tavoittamat nuoret olivat myös koko maata useammin opiskelijoita.

Pääasiallinen toiminta	Koko maa	Pohjois-Pohjanmaa	Kainuu
Työttömäksi ilmoittautunut	30 %	30 %	29 %
Opiskelija	23 %	27 %	19 %
Ei tietoa	15 %	10 %	18 %
Työtön, ei työttömäksi ilmoittautunut	13 %	14 %	6 %
Sairaana	5 %	3 %	3 %
Peruskoulussa	4 %	4 %	14 %
Työssäkäyvä	4 %	5 %	5 %
Muu	3 %	3 %	4 %
Perhevapaalla kotona	1 %	2 %	0 %
Eläkkeellä	0,8 %	0,9 %	1,0 %
Asevelvollisuus	0,5 %	1,0 %	0,8 %
Kotoutumistoimenpiteessä	0,2 %	0,4 %	0,8 %

Taulukko 11: Tavoitettujen nuorten elämäntilanteet koko maassa sekä PSAVI-alueella maakunnittain vuonna 2016

PSAVI-alueen etsivän nuorisotyön tavoittamien nuorten elämäntilanteissa on tapahtunut jonkin verran muutosta vuosien 2010 ja 2016 välillä (Kuva 7.). Peruskoulussa olleiden nuorten määrä oli vähentynyt selkeästi, ja vastaavasti taas työttömäksi ilmoittautuneiden ja opiskelijoiden määrä lisääntynyt. Työttömien mutta ei työttömäksi ilmoittautuneiden määrä oli hieman vähentynyt. Entistä suuremman määrän nuoria elämäntilannetta ei tiedetty etsivän nuorisotyön tavoittamisajankohtana.

Kuva 7: Tavoitettujen nuorten elämäntilanteet PSAVI-alueella vuosina 2010-2016

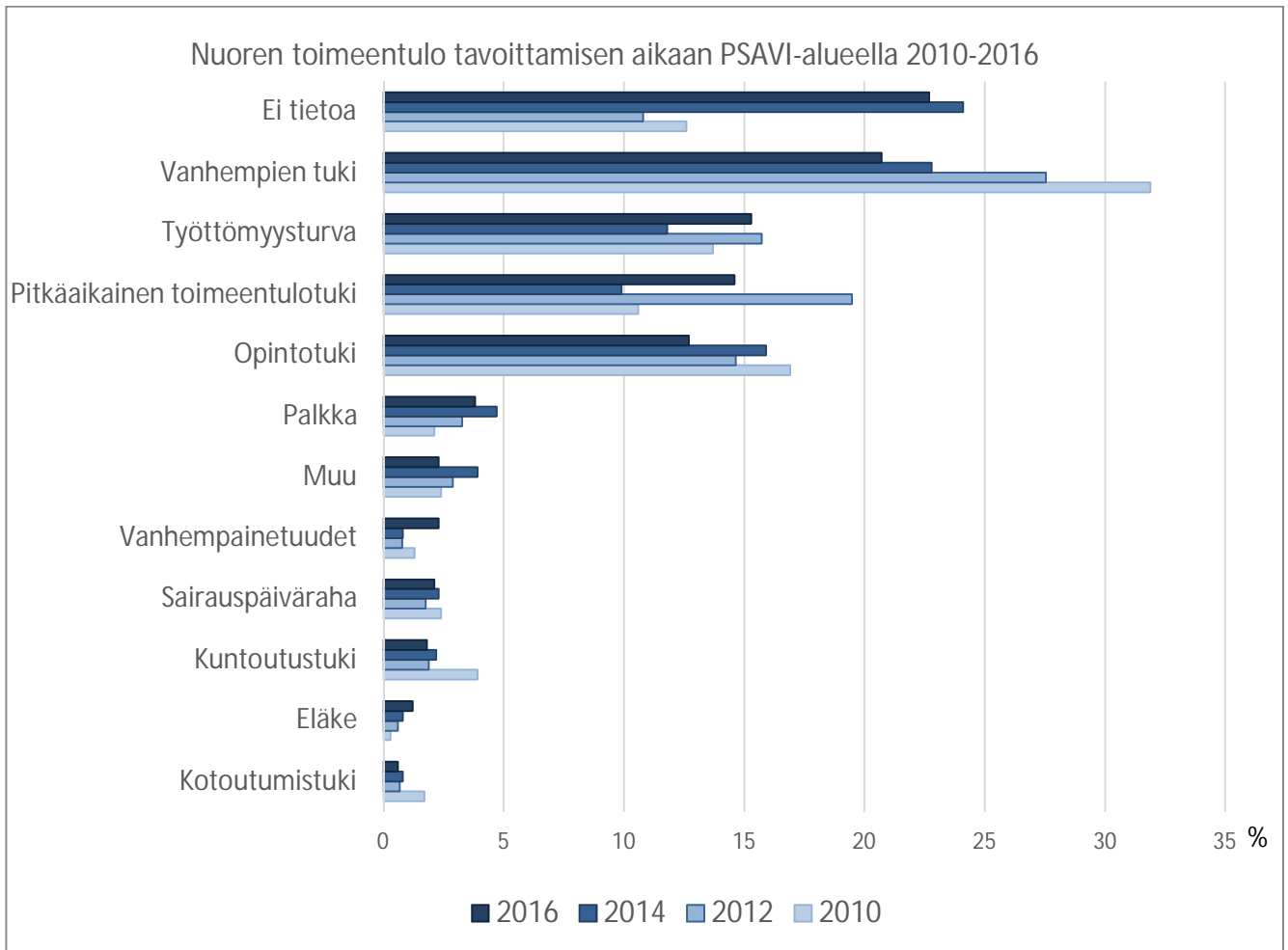
Etsivän nuorisotyön tavoittamien nuorten keskuudessa oli yleistä, että nuoren toimeentulon lähdettä ei tiedetty (Taulukko 12). Syynä voi olla se, että tiedon antaminen toimeentulon lähteestä on vapaaehtoista, eikä nuoren tarvitse sitä kertoa. Yleisin ilmoitettu toimeentulon lähde sekä PSAVI-alueella että koko maassa oli vanhempien tuki. Tämän lisäksi tavoitetut nuoret olivat pääasiassa pitkäaikaisen toimeentulotuen, työttömyysturvan ja opintotuen asiakkaita. Pitkäaikainen toimeentulotuki pääasiallisena toimeentulon lähteenä oli yleisempää koko maassa kuin PSAVI-alueella. Palkka oli toimeentulon lähde harvalle etsivän nuorisotyön tavoittamalle nuorelle.

Kainuussa oli vuonna 2016 tavoittamisen aikaan lähes 30 prosenttia sellaisia nuoria, joiden toimeentulosta etsivät eivät olleet saaneet lainkaan tietoa. Pohjois-Pohjanmaalla vastaava osuus oli noin 20 prosenttia. Sekä Pohjois-Pohjanmaalla että Kainuussa vanhempien taloudellinen tuki oli yleisin toimeentulon lähde. Seuraavaksi yleisimpiä olivat pitkäaikainen toimeentulotuki, työttömyysturva sekä opintotuki, kuten myös koko maassa. Näistä pitkäaikainen toimeentulotuki ja opintotuki olivat myös yleisempiä Pohjois-Pohjanmaalla kuin Kainuussa. Vanhempainetus tulonlähteenä oli puolestaan Kainuussa yleisempää kuin muilla alueilla, samoin kotoutumistuki. Kuntoutustuelle toimeentulevien osuus taas oli muita alueita vähäisempi.

Toimeentulo	Koko maa	Pohjois-Pohjanmaa	Kainuu
Ei tietoa	24 %	21 %	30 %
Vanhempien tuki	20 %	21 %	19 %
Pitkäaikainen toimeentulotuki	16 %	15 %	12 %
Työttömyysturva	14 %	15 %	15 %
Opintotuki	11 %	13 %	10 %
Palkka	4 %	4 %	3 %
Muu	3 %	2 %	3 %
Sairauspäiväraha	2 %	2 %	2 %
Kuntoutustuki	2 %	2 %	0,0 %
Vanhempainetuudet	1 %	2 %	4 %
Eläke	0,8 %	1 %	0,8 %
Kotoutumistuki	0,3 %	0,3 %	2 %

Taulukko 12: Etsivän nuorisotyön tavoittamien nuorten pääasiallinen toimeentulo koko maassa ja PSAVI-alueella maakunnittain vuonna 2016

Etsivän nuorisotyön tavoittamien nuorten toimeentulon lähteen selviäminen on heikentynyt vuosien 2010 ja 2016 välillä (Kuva 8). Yhä useamman nuoren toimeentulon lähteestä ei ollut tietoa, ja vuonna 2016 jopa 22,7 prosentilla PSAVI-alueen nuorista toimeentulo ei ollut tavoitettaessa selvillä. Tilanne on tosin parantunut vuoden 2014 tilanteeseen nähden hieman. Vanhempien tuki oli pääasiallinen toimeentulon lähde aiempaa harvemmalle nuorelle, samoin kuin opintotuki. Työttömyysturva ja pitkäaikainen toimeentulotuki olivat vastaavasti yleistyneet nuorten keskuudessa. PSAVI-alueen etsivän nuorisotyön tavoittamat nuoret ovat siis siirtyneet vanhempien tuen ja opintotuen piiristä yhä useammin työttömyysturvan ja toimeentulotuen asiakkaiksi.

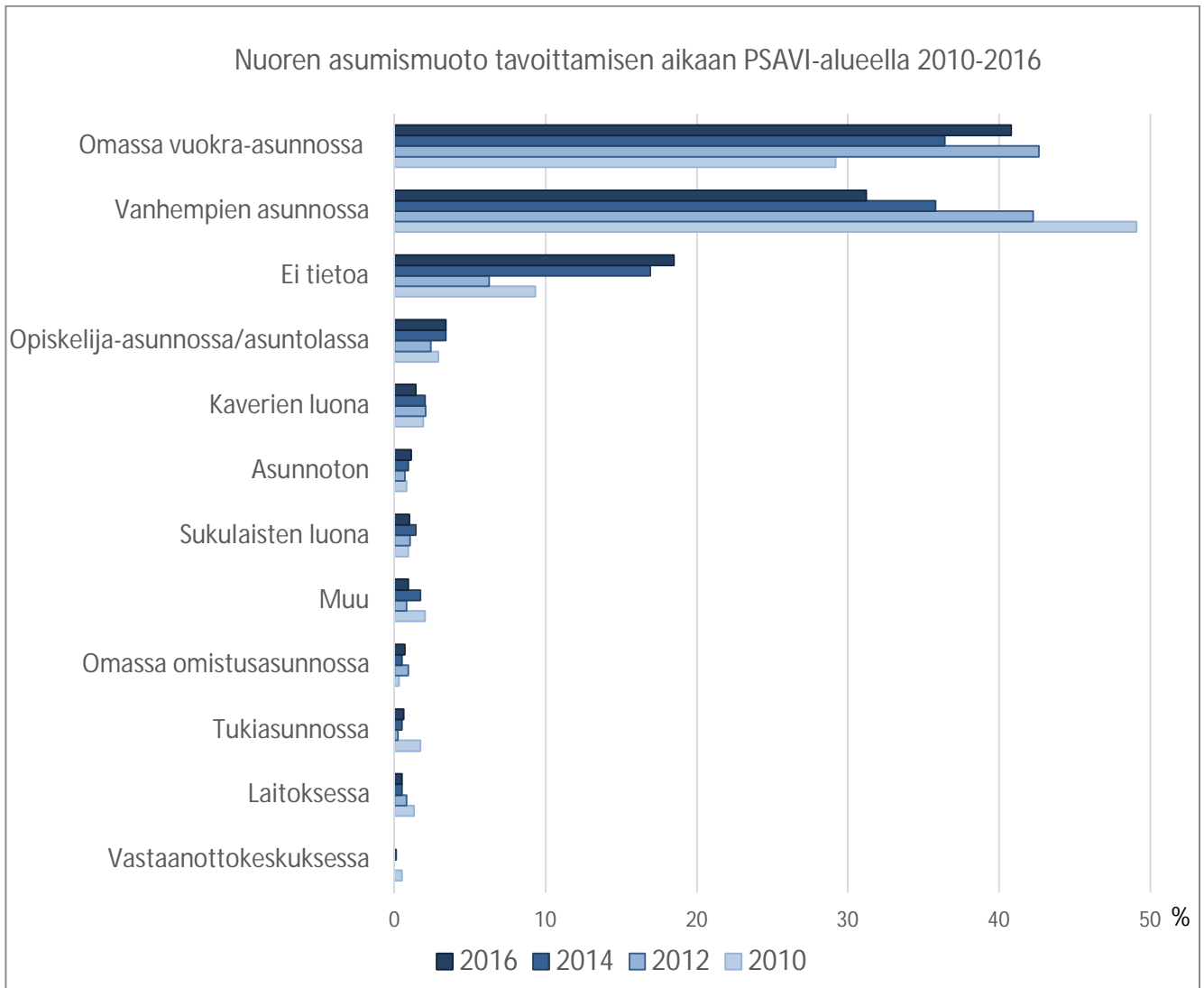
Kuva 8: Tavoitettujen nuorten pääasiallinen toimeentulo PSAVI-alueella 2010-2016

Etsivän nuorisotyön tavoittamat nuoret asuivat yleisimmin sekä koko maassa, että PSAVI-alueella omassa vuokra-asunnossa tai vanhempien asunnossa (Taulukko 13). PSAVI-alueella omassa vuokra-asunnossa asuminen oli yleisempää kuin koko maassa. Näiden lisäksi oli yleistä, että nuoren asumismuotoa ei tiedetty. Pohjois-Pohjanmaalla etsivän nuorisotyön tavoittamat nuoret asuivat Kainuun nuoria useammin omassa vuokra-asunnossa. Pohjois-Pohjanmaalla myös tiedettiin nuorten asumismuoto Kainuuta paremmin. Muiden asumismuotojen määrä oli vuonna 2016 hyvin vähäinen.

Pääasiallinen asumismuoto	Koko maa	Pohjois-Pohjanmaa	Kainuu
Omassa vuokra-asunnossa	35,9 %	41,9 %	36,1 %
Vanhempien asunnossa	33,4 %	31,0 %	32,1 %
Ei tietoa	21,4 %	17,5 %	23,0 %
Opiskelija-asunnossa	2,6 %	3,3 %	3,8 %
Asunnoton	1,5 %	1,1 %	1,0 %
Kavereiden luona	1,3 %	1,5 %	1,3 %
Sukulaisten luona	1,1 %	0,8 %	1,8 %
Muu	1,0 %	1,0 %	0,3 %
Omassa omistusasunnossa	0,7 %	0,8 %	0,3 %
Tukiasunnossa	0,7 %	0,6 %	0,3 %
Laitoksessa	0,6 %	0,6 %	0,3 %
Vastaanottokeskuksessa	0,0 %	0,0 %	0,0 %

Taulukko 13: Tavoitettujen nuorten pääasiallinen asumismuoto koko maassa ja PSAVI-alueella maakunnittain vuonna 2016

Omassa vuokra-asunnossa asuminen on lisääntynyt PSAVI-alueen etsivien nuorisotyöntekijöiden tavoittamien nuorten keskuudessa vuosina 2010-2016 (Kuva 9). Vanhempien asunnossa asuminen taas vastaavasti on vähentynyt tasaisesti. Nuorten asuintilanteesta ei ollut tietoa 18,5 prosentilla tavoitetuista nuorista, mikä on selvästi enemmän kuin aiempina vuosina. Muiden asumismuotojen osuus on pysynyt jatkuvasti vähäisenä.

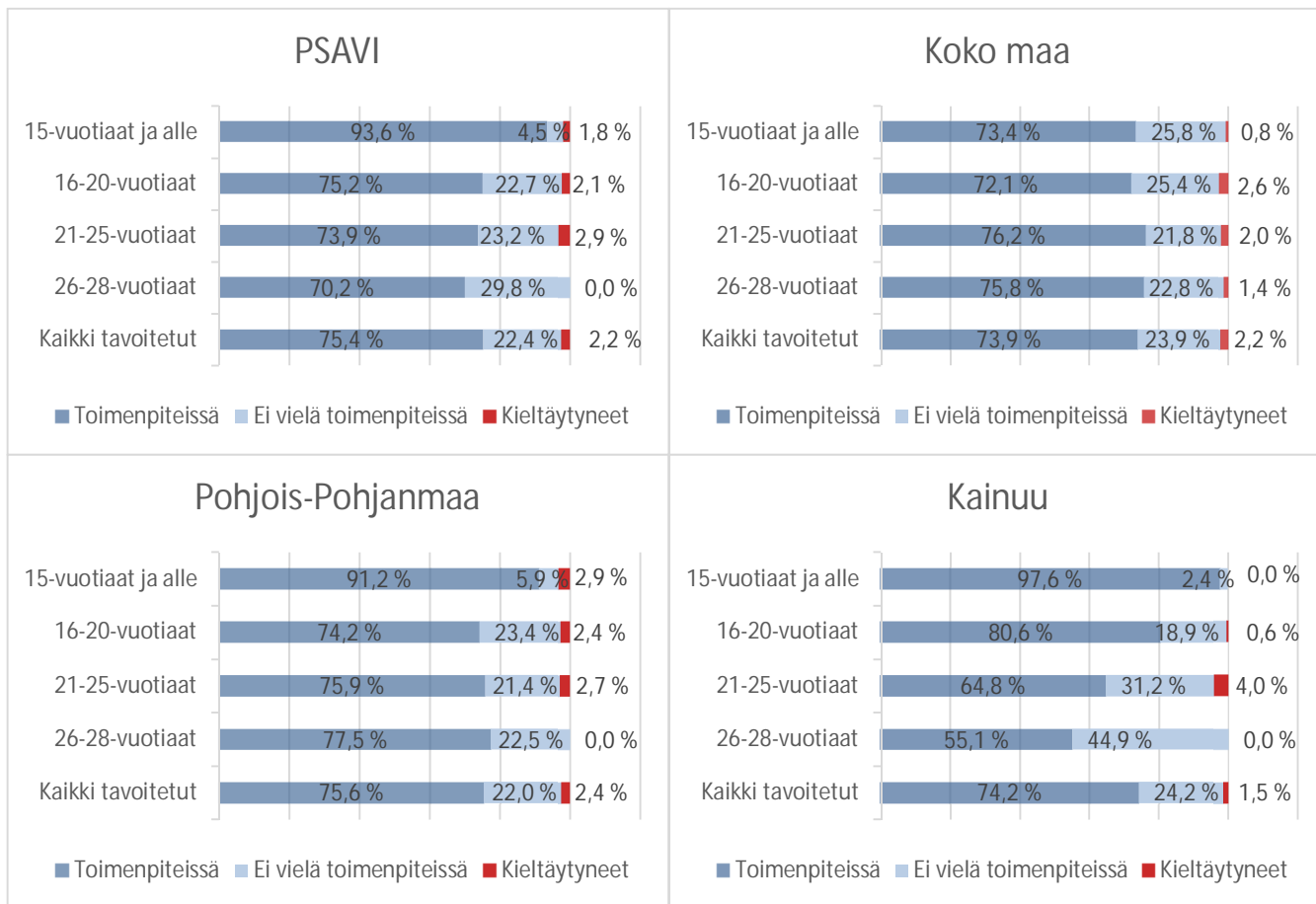
Kuva 9: Tavoitettujen nuorten pääasiallinen asumismuoto PSAVI-alueella 2010-2016

3.6. Nuorten tilanne toimenpiteissä

Etsivän nuorisotyön vuonna 2016 tavoittamien nuorten sijoittumista erilaisiin toimenpiteisiin tavoittamisen jälkeen tarkasteltiin vuoden 2016 lopun tilanteen avulla (Kuva 10). Kuvassa on siis tarkasteltu, mihin toimenpiteisiin vuonna 2016 tavoitetut nuoret ovat sijoittuneet vuoden loppuun mennessä. Toimenpiteillä tarkoitetaan kaikkia sellaisia palveluita, joihin etsivät nuorisotyöntekijät tavoittamiaan nuoria ohjaavat, kuten etsivän nuorisotyön asiakkuus, opinnot, tai sosiaali- ja terveystyöpalvelut. Vuoden aikana tavoitetuista nuorista toimenpiteisiin oli sijoittunut PSAVI-alueella 75,4 %. Tavoitetut nuoret olivat sijoittuneet PSAVI-alueella toimenpiteisiin koko maata useammin. Erityisesti 15-vuotiaiden ja sitä nuorempien osuus toimenpiteissä oli alueella suurempi kuin koko maassa, 26-28-vuotiaiden ryhmässä taas hieman alhaisempi. Toimenpiteistä kieltäytyminen oli harvinaista kaikissa ikäryhmissä.

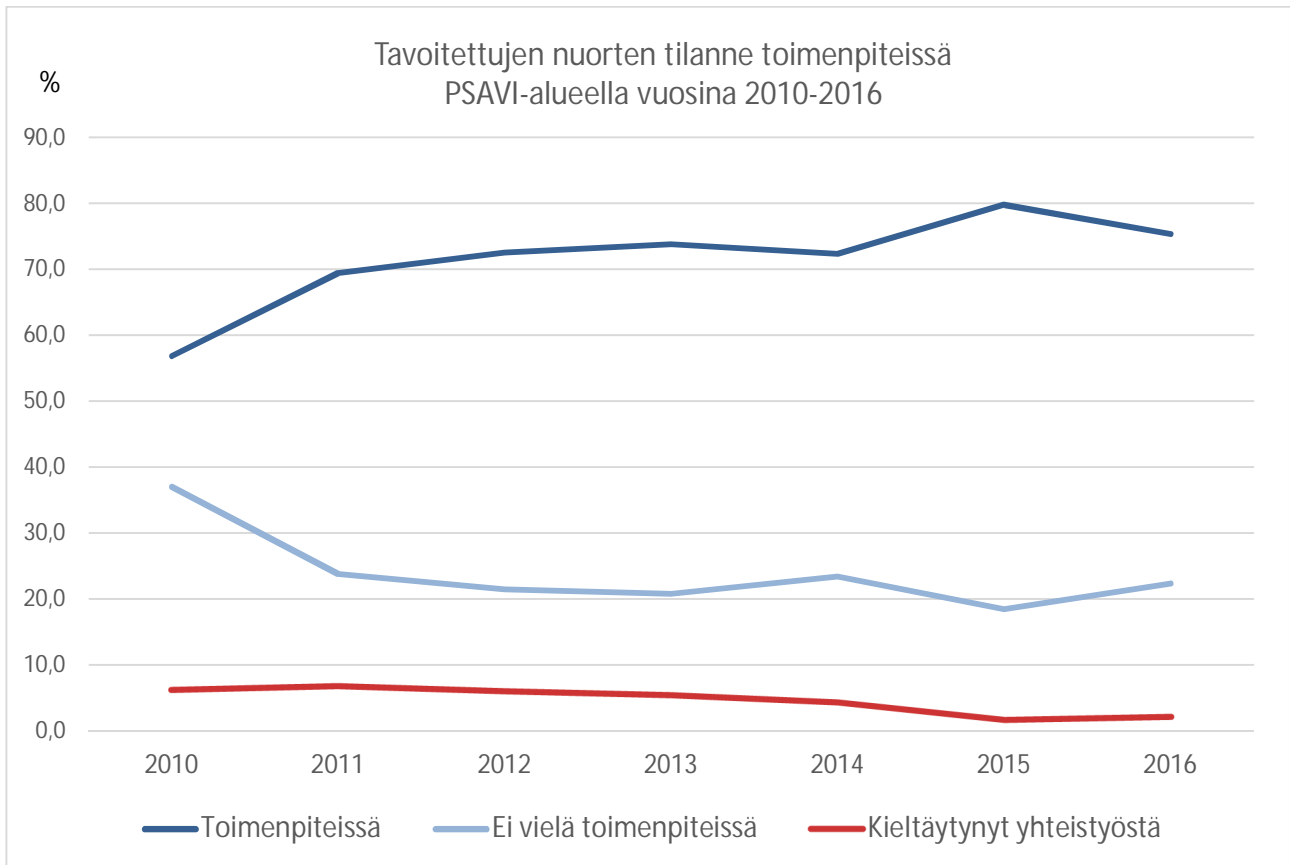
Kainuussa 15-vuotiaiden ja sitä nuorempien osuus toimenpiteissä oli Pohjois-Pohjanmaata korkeampi; lähes kaikki ikäryhmän tavoitetut nuoret olivat Kainuussa sijoittuneet toimenpiteisiin. Myös 16-20-vuotiaissa Kainuussa toimenpiteisiin sijoittuneiden osuus oli korkeampi. Sitä vanhempien tavoitettujen nuorten ikäryhmät taas

olivat sijoittuneet toimenpiteisiin Pohjois-Pohjanmaalla Kainuuta useammin, etenkin ikäluokassa 26-28-vuotiaat. Kainuussa 26-28-vuotiaista vain hieman yli puolet oli sijoittunut toimenpiteisiin.

Kuva 10: Tavoitettujen nuorten tilanne toimenpiteissä koko maassa, PSAVI-alueella sekä maakunnittain vuonna 2016

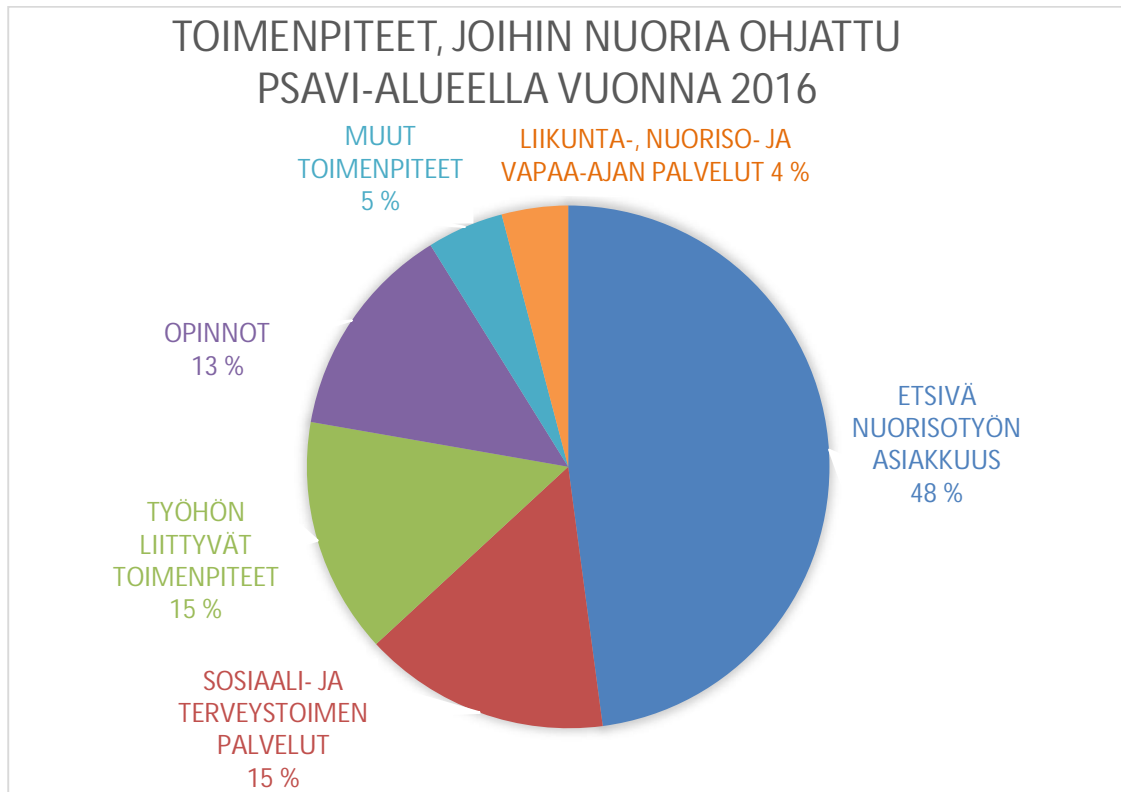
PSAVI-alueella etsivän nuorisotyön tavoittamien nuorten sijoittuminen toimenpiteisiin on parantunut vuodesta 2010; vain viime vuoden aikana toimenpiteissä olevien nuorten määrä väheni (Kuva 11). Yhteistyöstä kieltäytyneiden nuorten osuus on vähentynyt jatkuvasti vuodesta 2010 lähtien, samoin kuin niiden nuorten määrä joita ei vielä ole sijoitettu toimenpiteisiin.

Kuva 11: Tavoitettujen nuorten tilanne toimenpiteissä PSAVI-alueella 2010-2016

3.7. Nuorten sijoittuminen

Nuoria ohjattiin PSAVI-alueella vuonna 2016 selvästi eniten eniten etsivän nuorisotyön asiakkuuteen (Kuva 13). Nuori ohjattiin runsaasti myös sosiaali- ja terveystoimen palveluihin sekä työhön ja opintoihin liittyviin toimenpiteisiin.

Kuva 13. Toimenpiteet joihin nuoria ohjattu PSAVI-alueella vuonna 2016

Tarkasteltaessa näiden alaluokkia alueittain, tärkein yksittäinen toimenpide oli etsivän nuorisotyön asiakkuuteen sisältyvä etsivien tuki ja tsemppaus (Kuva 14.). Tähän ohjattiin Pohjois-Pohjanmaalla nuoria koko maata useammin, Kainuussa taas koko maata harvemmin. Tämän lisäksi nuoria ohjattiin etsivän nuorisotyön asiakkuuksista eniten tulevaisuustyöskentelyyn sekä palveluohjaukseen. Ryhmämuotoiseen toimintaan ohjattiin Kainuussa nuoria muita alueita useammin. Sosiaali- ja terveystoimen alla nuoria ohjattiin eniten toimeentuloon liittyviin palveluihin sekä mielenterveyspalveluihin. Työhön liittyvistä toimenpiteistä nuoria ohjattiin useimmiten ilmoittautumaan työttömäksi työnhakijaksi. Opintoihin liittyvistä toimenpiteistä yleisin oli ohjaus opiskelu- tai koulupaikan hakuun. Työhön liittyviin toimenpiteisiin sekä opintoihin ohjattiin nuoria koko maassa ja Pohjois-Pohjanmaalla Kainuuta useammin. Muihin toimenpiteisiin sekä liikunta-, nuoriso- ja vapaa-ajan palveluihin ohjaaminen oli kaikilla alueilla varsin harvinaista. Näiden pariin ohjattiin Kainuussa nuoria muita alueita enemmän. Kaiken kaikkiaan nuoria ohjattiin erilaisten palveluiden piiriin hyvin laajalla skaalalla ja lähes yhtä usein alueesta riippumatta.

Palvelu	Koko maa	Pohjois-Pohjanmaa	Kainuu
ETSIVÄ NUORISOTYÖN ASIAKKUUS	47 %	49 %	43 %
Etsivien tuki ja tsemppaus	20 %	22 %	15 %
Tulevaisuustyöskentely	9 %	8 %	7 %
Palveluohjaus	6 %	5 %	4 %
Asumiseen liittyvät palvelut	4 %	3 %	3 %
Viranomaisverkon luominen	3 %	3 %	4 %
Ryhmämuotoinen toiminta	3 %	4 %	7 %
Nuotta-valmennus	1 %	2 %	2 %
Starttivalmennus	1 %	1 %	1 %
Ohjaus toisille etsiville	1 %	1 %	0 %
SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMEN PALVELUT	17 %	15 %	15 %
Toimeentuloon liittyvät palvelut	6 %	6 %	5 %
Mielenterveystoimiston palvelut	4 %	3 %	3 %
Kuntouttava työtoiminta	2 %	2 %	2 %
Muu terveyskeskuspalvelu	1 %	2 %	2 %
Muu sosiaalitoimen palvelu	1 %	1 %	2 %
Päihdekuntoutus	1 %	1 %	1 %
Velkaneuvonta	1 %	0 %	0 %
Lastensuojelutoimenpide	0 %	0 %	1 %
TYÖHÖN LIITTYVÄT TOIMENPITEET	15 %	15 %	13 %
Ilmoittautuminen työttömäksi työnhakijaksi	4 %	4 %	2 %
Työpajaan	3 %	2 %	3 %
TE-toimiston työkokeilu	3 %	3 %	2 %
Työhön	2 %	2 %	2 %
TE-toimiston muu palvelu	2 %	2 %	3 %
TE-toimiston ammatinvalinnan ohjaus	0,9 %	1 %	0,9 %
OPIINNOT	14 %	14 %	12 %
Hakenut opiskelemaan/ohjattu koulupaikan haussa	5 %	5 %	3 %
Jatkanut ammatillisia perusopintoja	2 %	3 %	2 %
Aloittanut ammatilliset perusopinnot	2 %	2 %	2 %
Lukion opinnot	2 %	0,8 %	0,4 %
Muu opiskelu	0,8 %	0,9 %	0,7 %
Peruskoulun opinnot	0,6 %	0,8 %	0,3 %
Ohjaava ja valmistava ammatillinen koulutus	0,6 %	0,8 %	1 %
Oppisopimuskoulutus	0,4 %	0,3 %	0,4 %
Muut ammatilliset opinnot	0,3 %	0,3 %	0,3 %
Muut nivelvaiheen opinnot	0,1 %	0,1 %	0,2 %
MUUT TOIMENPITEET	4 %	4 %	8 %
Muut toimenpiteet	2 %	2 %	3 %
Ohjaaminen ryhmätoimintaan	1 %	1 %	3 %
Armeija/siviilipalvelu	0,6 %	0,4 %	2 %
Poliisi	0,2 %	0,2 %	0,3 %
Ohjaaminen kotouttamistoimenpiteisiin	0,1 %	0,1 %	0,1 %
LIIKUNTA-, NUORISO- JA VAPAA-AJAN PALVELUT	3 %	3 %	8 %
Nuorisotoimen palvelut	1 %	2 %	4 %
Muu vapaa-ajan palvelut	1 %	0,9 %	3 %
Järjestöjen palvelut	0,5 %	0,5 %	0,4 %
Liikuntatoimen palvelut	0,5 %	0,6 %	0,8 %

Kuva 14: Toimenpiteet, joihin nuoria ohjattiin koko maassa ja PSAVI-alueella vuonna 2016

4. Avoimet vastaukset

Palveluja, joista koettiin avoimien vastausten perusteella eniten puutetta tavoitettujen nuorten näkökulmasta PSAVI-alueella, olivat mielenterveys- ja päihdepalvelut, TE-palvelut, opiskelumahdollisuudet, kuntoutuspalvelut, tuettu asuminen ja itsenäistymisen tuki, nuorten terveydenhuoltopalvelut sekä monipuolisemmat harrastus- ja vapaa-ajan palvelut. Muita palvelupuutteita olivat mm. moniammatillinen työryhmäyhteistyö, työkokeilu- ja harjoittelupaikat, julkiset kulkuyhteydet, joustavat opiskeluvaihtoehdot, nuorten kohtaamispaikat, yhteyspalvelusteet, KELA:n palvelut sekä monipuolisemmat työpajapalvelut. Avoimissa vastauksissa kysyttiin myös haasteita ja onnistumisia sekä toiminnassa että nuorten parissa. Nämä vastaukset on kerätty alle.

4.1. Haasteet

"Tukea tarvitsevien nuorten vähäinen määrä, yleensä nuorten poismuutto paikkakunnalta, toisen asteen oppilaitosten puuttuminen paikkakunnalta, pitkät etäisyydet tiettyihin palveluihin."

"Pitkät välimatkat ja puute koulutus- ja työpaikoista lähialueella."

"Ohjeistukset viranomaisille, joiden asiana tehdä ilmoitukset nuorista etsivään nuorisotyöhön."

"Yksin etsivänä kunnassa, pitkät välimatkat."

"Paikkakunnalla ei juuri ole sellaisia palveluja/toimijoita joille nuoria voisi ohjata. esim. vapaa-ajan toiminta, työpaikat, koulutus. Etsivään tulevilla nuorilla on jo olemassa oleva palveluverkosto joten toiminta on lähinnä korjaavaa."

"Muuttuvat järjestelmät nuoren elämässä esim. Kela (toimeentulotuki) Tukiasumisen mahdollisuuden puuttuminen omalta paikkakunnalta."

"Äkillinen asunnon tarve ja sen järjestäminen vaikeaa. Pitkät jonot ja luottotietojen menettäminen vaikeuttaa asunnon saamiseen. Joidenkin nuorten kohdalla tavoittaminen haastavaa, vaihtuvat puh.numerot. Yhteistyö startti- ja työpajan kanssa tarpeellinen ja toimii hyvin."

"Tällä hetkellä toiminnassa koen haastavaksi sen, että teen etsivää nuorisotyötä 50% ajasta. Toiseen puolikkaan teen nuorten työpajalla. Tämä rajoittaa välillä mahdollisuuksia tehdä iltatöitä etsivänä, kun päivät olen pajalla. Toinen haaste on uutena työntekijänä uudella paikkakunnalla päästä nuorten tietoisuuteen ja voittaa heidän luottamus."

"Yhteistyö on välillä haastavaa eri tahojen kanssa etenkin henkilöstövaihdosten vuoksi."

"Asiakkaiden vastaanottotilat eri kunnissa ovat eri tasoisia ja vaativat käytännön järjestelyjä, esim. työturvallisuuden, ergonomian ja asiakkaan intymiteettisuojaan turvaamiseksi. Monialaisessa yhteistyössä voi ilmetä tilanne, jossa asiakkuuden omistaminen saattaa haitata asiakasta saamasta tarvitsemiaan palveluita. Etsivä nuorisotyö perustuu vapaaehtoisuuteen eikä työllä ole ns. viranomaistatusta jolla voitaisiin vaatia tarvittavia palveluita nuorille."

"Aika ja ajan käyttö."

"Työttömien ja toimeettomien nuorten tietojen saanti."

"Haastavaa työssä on nuorten sitouttaminen työskentelyyn niiden nuorten osalta, joilla ei ole motivaatiota työhön tai opiskeluun. Mielensterveys- ja päihdeongelmaiset nuoret ovat myös haastava kohderyhmä, koska heiltä puuttuu usein tukijärjestelmä eikä etsivässä työssä voida vastata näihin palvelutarpeisiin."

"Yhteistyö virastojen kanssa (työvoimatoimisto, sosiaalitoimi jne.) riippuu työntekijän halusta tehdä yhteistyötä etsivän nuorisotyön kanssa. Näillä virastoilla ei ole yhtenäistä ohjeistusta. Tämä laittaa nuoria eriarvoiseen asemaan, kun joidenkin kanssa asioita saadaan vietyä jouhevammin eteenpäin."

"Osa nuorista on jo saattanut olla yksin jopa 8 vuotta ennen kuin siihen joku puuttuu ja tekee ilmoituksen etsivään ja se haastavaa saada sellainen nuori eteenpäin elämässä."

"Nuorten palvelujen vähyys kunnassa liittyen esim. vapaa-ajanvietto tapoihin."

"Etsivällä nuorisotyöntekijällä on kysyntää ja tarvetta eri vuorokaudenaikoina tapahtuvaan työhön, sillä osa yhteistyötahoista, kuten koulut ja työpaja toimivat aamulla ja päivällä, kun taas nuoria tavoittaa helpommin iltaisin esimerkiksi harrastusten ja muiden vapaa-ajan toimien puitteissa. Pitkät välimatkat paikkakunnalla ja suhteessa isompiin kaupunkeihin asettavat haastetta kulkemiselle."

"Haasteellisinta on tavoittaa ne haastavimmat nuoret, jotka eivät sitoudu, kiinnity, motivoitu oikein mihinkään... Muutosten haasteet: Toimeentulotukeen liittyvät muutoksen, miksi niistä ei voitu pitää koulutusta myös etsiville ja työpajalle. Moni toimija auttaa nuoria hakemusten teossa. Työkenttä muuttuu kuten nuorisokulttuuri-kin meidän pitäisi pysyä muutaman askeleen edellä muutoksia, että osataan auttaa. Nuorten lisääntyvä eristyneisyys, psyykkisesti oireilevien nuorten hätä ja palvelujärjestelmän kylmyys/ lähes heitteillejätto. Ohjata voisi nuoria moniinkin eri toimintoihin ja palveluihin, mutta kaupungin määrärahat määrittelee, mitä voi tarjota. Pitkät sairauslommat. Haasteellista löytää myös mielekästä toimintaa niille nuorille jota on jo ollut melkein pä kaikissa mahdollisissa toiminnoissa."

"Nuoren motivoiminen ja sitouttaminen siihen, että haluaa parantaa elämäntilannettaan. Etsivän työn vastaanottamisen vapaaehtoisuus ei aina anna tarpeeksi keinoja auttamiseen. Monella nuorilla ei ole vain yhtä ongelmaa, vaan useita päällekkäisiä. Niistä aiheutuva epäonnistumisen tunne aiheuttaa masennusta ja passiivisuutta, ja niistä on usein pitkä matka nousta takaisin elämänsyrjään kiinni. Lisäksi nuorisotyöttömyys on yhteiskuntamme suurimmista ongelmista. Jos nuorella on ammatti, mutta ei työkokemusta eikä ensimmäisenkään työpajan saanti sadoista hakemuksista onnistu, aiheuttaa se alemmuuden ja huonouden tunnetta pitkällä aikavälillä, vaikka nuoren asiat olisivat muuten täysin kunnossa. Myös se huolestuttaa, että oppilaitosten ilmoituskäytännöt eroavasta tai eronneesta nuoresta vaihtelevat suuresti kunnassa, jopa saman oppilaitoksen sisällä. Toivoisin aikaisempaa reagointia huolen jo herätessä, että etsivä työ voisi tulla ajoissa apuun. On oppilaitoksia, jotka eivät vielääkään täytä velvollisuuttaan ilmoittaa eronneesta nuoresta."

"Päihde- ja mielensterveys ongelmista kärsivät nuoret. Kunnan kiristynvä talous, sekä epävarmuus työn jatkuvuudesta."

”Pitää olla paljon tietoa ja sitä pitää osata hyödyntää ja soveltaa monissa eri tilanteissa. Asiakkaissa on myös erityisen haastavia asiakkaita ja tilanteita. Haastava miettiä, milloin eri palvelut ovat oikea-aikaisia. Tarvitaan herkkiä tuntosarvia nähdä asiakas.”

”Nuorten aktivoiminen toimimaan itse, kun välimatkat ja julkisen liikenteen vähäisyys tekevät liikkumisesta hankalaa. Tähän liittyy myös se, että usein syrjäseutujen nuorten tilannetta ja haasteita ei tunnisteta kaupunkeihin keskitetyissä palveluissa. Mm. te-hallinto ei välttämättä ymmärrä näitä haasteita. Omassa toiminnassa haasteena on löytää keinoja aktivoida nuoria ja innostaa itse tarttumaan toimeen.”

”Työnkuvaa ei ole auki kirjoitettu, työnohjaus puuttuu, tietoisuus etsivästä nuorisotyöstä melko vähäistä muilla tahoilla.”

”Palveluiden saatavuus ja sujuvuus.”

”TE-keskuksen kanssa tehtävä yhteistyö (tietoa asiakkaista ei siirry etsivälle nuorisotyölle). Työn jatkuvuus ja määräaikaisuus aiheuttaa vaihtuvuutta työntekijöissä, joka heijastuu asiakassuhteisiin. Paikkakunnan laaja pinta-ala ja syrjäinen sijainti tuo omat haasteensa nuorten jatkotoimenpiteisiin.”

”Määräajaksi toisen asteen opinnot keskeyttävillä nuorille olisi tärkeää voida tarjota mielekästä tekemistä arkipäiviin, joka valmistaisi nuorta jatkamaan opinnot loppuun.”

”Mistä motivaatio nuorille, kun heillä itsellään sitä ei ole, että ottaisivat itseään niskasta kiinni.”

4.2. Onnistumiset

”Kouluyhteistyö.”

”Etsivä nuorisotyöntekijä tullut tutuksi nuorille ja nuorten kanssa on saatu hyvä kontakti. On syntynyt luottamuksellinen suhde nuoriin ja nuoret kertovat kavereilleen ja kehottavat ottamaan yhteyttä etsivään. Etsivä on aktiivisesti läsnä Facebookissa ja nuoret hakeutuvat kavereiksi. Kanssakäyminen vuorovaikutteista.”

”Paikallinen yhteistyö ja sen sujuvuuden lisääntyminen. Useampi työntekijä mahdollistaa palvelun. Työpaja - nuorten kynnyksettömässä palvelupaikassa.”

”Nuoren eteenpäin pääseminen elämässä.”

”Pienen paikkakunnan etuna toimijat tuntevat toinen toisensa todella hyvin, joten yhteistyö on sujuvaa. Etsivän toimipisteen sijaitseminen nuorten työpajalla antaa hyvät mahdollisuudet ohjata pajanuoria intensiivisemmin.”

”Yhteistyömuotojen vakiintuminen ja onnistuminen. Vanhemmat ottavat yhteyttä etsiviin, lisääntyneet.”

”Startti- ja työpajalle ohjattu nuori saanut mahdollisuuden sijoittua johonkin toimintaan mukaan, ei jäänyt kotiin. Valma-koulutuksen tarjonta nuorille omalla paikkakunnalla työpainotteisesti onnistunut moitteettomasti.”

”Olen saanut luotua toimivan yhteistyöverkoston auttamaan minua nuorten kanssa.”

”Nuoriin on saatu luotua luottamuksellinen suhde ja nuorten asiat ovat menneet eteenpäin ja nuoret ovat päässeet elämässään eteenpäin toivomaansa suuntaan.”

”Työn tunnettavuus on parantunut asiakkaiden ja yhteistyökumppaneiden keskuudessa. Työntekijöiden vaihtuvuus on pieni, jonka ansiosta työ on pitkäjänteistä ja tunnettavuus on etu pienillä paikkakunnilla toimittaessa.”

”Yhteistyö ja sen tulokset, asioiden jakaminen, eteenpäin meneminen, nuorten luottamus toimintaan.”

”Koulutuksiin pääseminen/lähteminen ja töiden saanti.”

”Pienen kunnan etuna on, että asiakkaat tulevat helpommin tutuksi, koska asiakasvolyyymi ei ole liian suuri. On helpompi luoda luottamuksellinen suhde.”

”Onnistuneet ja joustavat työsuhteet yhteistyökumppaneihin. Eli kun yhteistyö viranomaisverkoston ja etsivän nuorisotyön välillä ovat sujuvat, nuoren asioita saadaan vietyä monipuolisesti eteenpäin.”

”Etsivä nuorisotyö on vakiintunut paikkakunnalle ja meidän työpanosta ja osaamista arvostetaan. Ja myös se, että saa nuoren kiinni oman elämänsä syrjästä ja joka onnistuu huolehtimaan omista asioistaan itsenäisesti.”

”Kunnan pienuus. Ihmiset tuntevat kohtua hyvin toisensa, joten tiedot nuorista löytyvät tavalla tai toisella. Asiakaskunta on suhteellisen pieni, joten se antaa mahdollisuuden antaa nuorelle enemmän aikaa, kuin esim. isommissa kunnissa. Nuoriin ehtii todella tutustua asiakkuuden aikana.”

”Paikkakunnan etsivä nuorisotyö panostaa erityisen paljon ennaltaehkäisevään työhön ja tapaa runsaasti nuoria erilaisissa tapahtumissa, vapaa-ajalla sekä nuorten koulupäivän aikana. Tämän ansiosta etsivä nuorisotyöntekijä tunnetaan paikkakunnalla. Yhteistyö moniin paikkakunnalla toimiviin viranomaisiin ja muihin nuorten kanssa työskenteleviin tahoihin on tiivistä ja tämän ansiosta joku taho usein tavoittaa nuoren ja pystyy tarvittaessa vinkkaamaan etsivälle nuorisotyöntekijälle avuntarpeessa olevasta nuoresta.”

”Nopean toiminnan joukot. Joustavuus. Markkinointi nuorten keskuudessa, nuorten suoria yhteydenottoja tulee koko ajan enemmän. Suorat yhteydenotot meidän kunnassamme meni jo muiden ohjausten edelle. Se että nuoret kohdataan heidän omalla tontillaan, lähdetään työskentelemään heidän omista tarpeistaan ja toiveistaan käsin, kohdataan kokonaisuutena, ihmisenä, arvokkaana ja puhutaan nuoren kieltä. Viranomaiset eivät tähän pysty.”

”Pienet onnistumiset, yhdellä pienellä asianratkaisulla voi olla nuoren elämään iso, positiivinen vaikutus. Myös kaikki ne koulujen päättäjätilaisuudet, joissa miltei hanskat tiskiinkin loppumetreillä heittänyt nuori asiakas saa sittenkin tutkintotodistuksen, ja tulee kiittämään tuesta ja tsempeistä kun voimat olivat hänellä itsellään loppumassa valmistumisensa suhteen.”

”Nuorilta saatu positiivinen palaute. Usean vuoden työskentely tuettavan nuoren kanssa.”

”Suurin osa nuorista ottavat itse yhteyttä. Verkosto on laaja ja toimiva. Näkyy kehitys ja saa olla monessa mukana ja kehittää toimintaa.”

”Toiminnassa onnistunutta on hyvien kontaktien luominen nuoriin siten, että nuoret luottavat etsivään nuorisotyöhön. Olemme onnistuneet olemaan nuorten puolestapuhujia.”

”Yhteistyö nuorten kanssa sujuu hyvin.”

”Kouluyhteistyön parantuminen, yhteistyö toisten etsivien kanssa kuntarajojen yli.”

”Paikkakunnalle on syntynyt kaksi uutta hanketta, joihin on ollut helppo ohjata työttömiä nuoria kohdennettuihin jatkotoimenpiteisiin. Sosiaalitoimen kanssa tehtävä yhteistyö on kehittynyt. Kohdennettu ryhmätoiminta on ollut toimivaa (bändi- ja liikuntaryhmät), johon nuoret ovat sitoutuneet erittäin hyvin.”

”Paikkakunnalla etsivillä on selkeä paikka ohjauksen kentällä ja toimintaamme tunnetaan laajasti. Nuoret ottavat itse yhteyttä kuultuaan palvelusta ystäviltä.”

”On opiskelemassa ja työelämän syrjään saatu nuoria.”

4.3. Nuoret – onnistumiset ja vastoinkäymiset

”Pitempiaikaisella yhteydenpidolla on saatu aikaan se, että nuori rohkaistuu hakemaan koulutukseen tai muihin toimenpiteisiin. Joidenkin nuorten kanssa on kyse useamman vuoden prosessista. Etsivän asiakasnuorille perustettu liikuntaryhmä ja ”torstaitupa” ovat toimineet säännöllisesti ja niihin osallistuvat nuoret ovat saaneet henkilökohtaista apua ja vertaistukea.”

”Yhteistyö eri toimijoiden kanssa sujunut hyvin, nuoren tarve tuen ja palvelujen piiriin hoitunut nopeasti.”

”Pitkään nuoren kanssa tehty töitä, ohjattu nuorten työpajalle, mutta monien ongelmien takia jatkettu yhteistyö pajalla olon yhteydessä. Nuori oli tavoitettaessa ihan sekaisin, käytti alkoholia, ei peseytynyt, eikä siivonnut omaa asuntoaan, vuokria oli rästissä, joten häätö uhka oli päällä. Nyt monen vuoden jälkeen ollaan tilanteessa, jossa nuori siivoaa viikottain, huolehtii vuokrat ajallaan ja muutaman kuukauden päästä on vuokrat rästit saatu maksettua pois. Nuori on myös raittiina kolmatta kuukautta ja kiinnittää huomioita ruokailuun ja liikkuu säännöllisesti.”

”Kolme suoraa lainausta nuorilta saadusta palautteesta:

” Päädyin etsivän nuorisotyön piiriin vajaa kaksi vuotta sitten, elämän nujertamana. Minulla ei ollut enää juuri mitään, ei edes uskoa tulevaisuuteen. Olin yrittänyt hakea apua muitakin teitä pitkin, tilanteen lainkaan parantumatta. Etsivän nuorisotyön kautta olen saanut sekä konkreettista että keskusteluapua. En itse edes tiennyt, mistä tilanteessani olisi saanut toimeentulon. Nyt opiskelen alaa, joka on koko ajan tuntunut omalta. Minulla on unelmia, enkä koe enää olevani yhteiskunnan ulkopuolella. Etsivän nuorisotyön avulla mm. pääsin ammatinvalinnan psykologille, saimme rahoituksen opinnoilleni ja ymmärsin riittäväni. Ilman etsivän nuorisotyön tarjoamaa apua, en todennäköisesti enää olisi tätä kirjoittamassa. Toivoisinkin, että etsivää nuorisotyötä mainostettaisi enemmän. Järjestelmän ulkopuolelta sitä on vielä hankala löytää.”

” Minut ohjattiin ----- etsivänuorisotyöntekijöille, kun olin palautumassa syvästä masennuksesta. Olin juuri muuttanut omaan asuntoon, eikä minulla ollut oikein minkäänlaista tukiverkkoa. Etsivänuorisotyöstä sain turvaa ja tukea kaikkiin arjen murheisiin, ja korvaamatonta apua kelan paperiasioihin. Silloin saattoi olla useita viikkoja ettei minulla ollut mitään muita kontakteja kuin etsivänuorisotyö, ja se oli ainoa asia joka sai minut ylös sängystä ja ulos omasta asunnosta. Etsivä nuorisotyön ansioista sain kiinni elämästä ja arjesta, enkä usko että olisin selvinnyt kaikesta ilman heitä. Nyt minulla on oma lapsi ja perhe. Elämäni on hyvässä järjestyksessä, ja jos jotain askarruttavaa tulee eteen, niin tiedän mistä löydän ja saan apua. ”

”Sain apua kun olin hakemassa opiskelemaan toiselle paikkakunnalle, etsivänuorisotyö henkilöt selvittivät kouluihin liittyviä asioita kanssani ja puolestani sekä neuvoivat asioissa mitä en itse tajunnut tai osannut hoitaa. Myös asuntoa etsiessä saimme vinkkejä ja tukea, kun kaikki oli vielä vähän hankalaa. Monia kelan ja sossun asioita ja ylipäätään virallisia paperijuttuja hoidettiin etsivänuoriso työntekijöiden kanssa. Kaiken tällaisen arkisten asioiden hoitamisen lisäksi, heidän luonaan on voinut käydä juttelemassa omaa mieltä painavista jutuista ja ihan muuten vaan, mikä on ollut tosi tärkeää varsinkin kun oltiin puolison kanssa juuri saatu vauva eikä ole hirveästi tukiverkkoa ympärillä. Mutta juurikin etsivänuorisotyöstä tällaista tukea on saanut! Ja oikeastaan se oli yksi isoimpia muutoksia mikä toiseen kaupunkiin muuttaessa tapahtui, kun enää ei voinut samalla tavalla käydä näiden ihmisten luona.”

”Yhteistyö sosiaali- ja te- toimen kanssa paranee koko ajan. Tiedon kulu parantunut. Miinuksena että paikkakunnalla ei ole omaa lääkäriä. Terapiakeskus on myös ylityöllistetty, vaikka suhteellisen nopeasti nuori saa ajan. Asuntoja on saatu vuokrattua vaikka nuorelta on mennyt luottotiedot. Työtä jaksaa tehdä kun saa nuorilta kiitosta ja toivon näkemistä omassa elämässä.”

”Ammattikoulu otti yhteyttä Etsivään nuorisotyöhön. 16-vuotias poika oli keskeyttänyt ammattikoulun. Ammattiin mihin poika oli alkanut opiskella, ei ollutkaan kiinnostanut häntä. Poika oli muuttanut takaisin vanhempiensa luokse. Sovimme tämän kanssa tapaamisajan ja kartoitimme tilannetta. Poika halusi hakea yhteishaussa eri ammattiin valmistavaan kouluun. Hän halusi myös tekemistä väliajalle, ennen kouluun menoa. Käytimme poikaa tutustumassa paja toimintaan ja hän sopi, että käy viitenä päivänä viikossa tekemässä töitä pajalla. Tässä tapauksessa etsivät ottivat kopin koululta ja auttoivat poikaa saamaan jotain tekemistä, ennen uuteen kouluun pääsyä.”

”Nainen otti yhteyttä Etsivään nuorisotyöhön. Nainen oli paluu-muuttanut paikkakunnalle. Hän oli eronnut miehensä kanssa ja heillä on yhteinen pieni lapsi. Nainen oli suorittanut peruskoulun, mutta ammattia hän ei ole saanut hankittua itselleen. Nainen halusi kartoittaa mahdollisuudet päästä lähihoidajaksi. Kehotin häntä sopimaan ajan työvoimatoimiston kanssa ja kartoitin lähipaikkakuntien koulutustarjonnan. Kävimme yhdessä työvoimatoimistossa. Nainen ilmoitti muuttaneensa paikkakunnalle ja kyselimme samalla millaiset tukimahdollisuudet olisi oppisopimuskoulutuksella. Hänellä olisi ollut mahdollisuudet saada tukea, mutta oppisopimuspaikkoja ei löytynyt. Nainen haki avoimna olevaan monimuotokoulutukseen, josta hän saisi valmistuttua lähihoidajan paperit. Tässä tapauksessa etsivät tukivat naista koulupaikkojen etsimisessä ja työvoimatoimistossa asiointissa, sillä hänellä ei olisi riittänyt voimavarat etsiä koulutuspaikkaa pienen lapsen kanssa. Nainen ilmoitti myöhemmin, että on päässyt kouluhaastatteluihin asti ja haastattelujen kautta kouluun.”

”Masentunut nuori tuli palveluun mukaan lopetettuaan lukion kesken. Hän alkoi käydä säännöllisesti etsivien luona keskustelemassa sekä osallistui ryhmätoimintaan. Kevään yhteishaussa hän löysi kiinnostavan alan ja pääsi opiskelemaan ammattikouluun haluamalleen alalle. Ennen opiskeluiden alkua nuori ohjattiin työpajalle työkokeiluun, jossa hän sai rytmää arkeensa. Syksyllä nuorta autettiin opiskeluun liittyvissä käytännön asioiden hoitamisessa ja nuori pääsi muuttamaan opiskelupaikkakunnalle omaan asuntoon. Lisäksi nuori ohjattiin uudella paikkakunnalla etsivän nuorisotyön piiriin. Ilman etsivän nuorisotyön tukea nuori tuskin olisi saanut itse hoidettua asioitaan eteenpäin.”

”Nuorella tytöllä on vaikeuksia jaksamisen kanssa, omaa itsetuhoisia ajatuksia, koulu ei kiinnosta ja tulee paljon poissaoloja, käy psykoterapiassa, mutta monesti jättää ajan käyttämättä. Tytön ympärille kootaan ryhmä, joka koostuu tytön ympärillä työtä tekevästä- ja vapaa-aikaan liittyvistä ihmisistä. Etsivä nuorisotyöntekijä on

yksi ryhmän jäsenistä ja on tyttöön viikoittain yhteydessä. Vuoden kuluttua opinnot etenevät, hän voi paremmin, käy terapiassa, itsetuhoiset ajatukset eivät ole enää pinnassa ja tyttö voi muutenkin paremmin.”

”Etsivään nuorisotyöhön ohjautui nuori, jolla oli vaikeuksia pyytää apua keneltäkään. Nuori ei ottanut oma-aloitteisesti yhteyttä esimerkiksi puhelimitse tai viestitse, vaan odotti, että toinen osapuoli eli tässä tapauksessa etsivä nuorisotyöntekijä otti häneen ensin yhteyttä. Sama vaikeus hänellä oli myös suhteessa muihin ammattilaisiin. Asiasta ja avunpyytämisen vaikeudesta keskusteltiin nuoren kanssa ja nuori sai keskustelujen kautta uusia näkökulmia tähän asiaan. Etsivä nuorisotyöntekijä pyysi kerran nuorta ottamaan häneen ensin yhteyttä- ja nuori toteutti tämän pyynnön. Tapahtuneen jälkeen nuoren kynnys avunpyytämiseen helpottui ja muutkin hänen kanssaan toimivat ammattilaiset totesivat nuoren saaneen oma-aloitteisuutta avunpyytämiseen.”

”Case 1. Nuori meni keskeytyneiden opintojen jälkeen ensin työkokeiluun puoleksi vuodeksi, sai samasta paikasta oppisopimuspaikan. Nyt valmistunut ammattiin ja vakituksessa työsuhteessa.

Case 2. N. puolivuotta sitten A-klinikan hoitajalta saatu nuoren yhteystieto, jotta kehitellä hänelle jotain toimintaa päivään.... piiiitkää päihde historia takana, opiaattiriippuvuus, täysin erakoitunut yhteiskunnasta... masennusta ja ahdistusta, mutta pieni toivo sisimmässä paremmasta ja halu muuttaa elämää... epävarmuus omista voimista ja jaksamisesta.... muutamien yksilö tapaamisia ja keskusteluja etsivän kanssa, jolloin halu paremmasta elämästä kasvoi ja keskustelut loivat uskoa omiin voimiin.... a-klinikalla säännölliset käynnit + nuori siirtyi työpajalle, koska ensisijainen tarve oli olla porukassa ja kuulua johonkin... kiitollisuus ja nöyryys siitä, että sai tulla mukaan toimintaan oli ihan käsittämätön... eikä mennyt kuin hetki niin hän halusi katkaisuhuoltoon, 6 viikon laitos jakso, jonka jälkeen takaisin päivätoimintaan... nuori ollut viikkoja kuivilla ja voi henkisesti ja fyysisesti paljon paremmin, ihon väri muuttunut täysin harmaasta terveempää ja lihaa on tullut luiden ympärille... kokee olevansa vahvempi henkisesti ja fyysisesti.... pystyy avoimesti puhumaan menneistä ja rakentaa uutta tulevaa myös....vaikka tietää riskit ja haasteet tulevaisuudesta on silti luja usko itseensä ja halu palata yhteiskuntaan täysipainoisena jäsenenä vuoden 2017 aikana mm. haave työelämästä, mikä ei muuten ole lainakaan mahdollon asia, todella taitava omalla alallaan...(toisen asteen tutkinto suoritettu ja työelämässäkin kerkesi olla, ennen totaali retkahdusta)... vaikka kyseessä onkin nuoren oma asenne ja tahto päästä eroon aineista, uskon että yhdessä muiden työntekijöiden ja pajanuoristakin koostuneen yhteisön avulla, on päätöksessä pysyminen helpompaa.... eikä hevillä annetta enää nuoren pudota... Näin lyhykäisyydessään tarina :).

Yhteistyössä nuoren mukana A-klinikka, sosiaalitoimi, työpaja sekä etsivä nuorisotyö.”

Case 3. Nuori mies 26 vuotta, peruskoulun juuri ja juuri saanut käytyä, muut opinnot jääneet kesken.. taustalla rikkinäinen perhe, ls-asiakkuus (väkivaltaa, päihteitä ja mt-ongelmia kotona), myös itse joutunut väkivallan uhriksi ja myöhemmin otettu huostaan.. Nuoruus mennyt erinäisissä perhekodeissa, sen jälkeen huumehuuruista elämää, muutto kotipaikkakunnalle takaisin.. pieni ote elämästä, oma vuokratämpä ja kuntouttavaa työtoimintaa ensin kerran viikossa, sitten parina päivänä, alkoholia menee edelleen mutta kovista aineista sitkeästi taistellut omin voimin eroon.. On hyvin pelokkaan oloinen, sos.tilanteet vaikeita, estynyt ja vaikea jopa ottaa katsekontaktia.. pikku hiljaa alkaa syntyä luottamusta, haaveita ja toiveita tulevaisuudesta, etsivä ei ole enää pelottava, käydään ammatinvalinta psykologilla, löytyy tyttökaverikin... tarjotaan oppisopimuspaikkaa.. poika empii, kouluun menon ajatus aiheuttaa valtavaa ahdistusta.. todetaan kuitenkin, että nyt jos koskaan mahtava tilaisuus saada palkkatyö ja alan koulutus.. vielä viimeisenä päivänä ennen sopimuksen tekoa hän empii, kysyy minulta mitä teen.. tsemppaan, rohkaisen, lupaan pysyä rinnalla, viedä ekat päivät kouluun, potkia eteenpäin, auttaa aina tarvittaessa.. kerron, että tiedän hänen pystyvän siihen, fiksu kaveri, elämä vaan potkinut päähän.. Käydään tutustumassa koululla, olen mukana joka mutkassa.. Sopimus tehdään, ekat kouluun menot olen viemässä

nuoren miehen luokkaan asti, aamulla oksettanut kun pelottaa niin pirusti.. Mutta hän menee, tekee työt, hoitaa läksyt, menee pian itse bussilla jo, löytyy taitoja ja rohkeutta.. Kehun ja sanon, että oon ihan helvetin ylpeä hänestä. Arki rullaa, nyt puoli vuotta takana, yhteyksiä pidetään edelleen säännöllisesti, aloitettiin ahdistukseen lääkitys, myöhemmin sopivassa elämänvaiheessa sitten terapia. Olen iloinen! Miten hieno nuori, kuinka löytyikin sitten ne voimat, vaikka paljota ei ollut eväitä reppuun saanut.. Tästä jatketaan vielä, en uskalla päästää irti, ennen kuin varmasti siivet kantaa :)

Case 4. Tyttö rikkinäisestä kodista. Päihkeitä ja kaaosta, sijoitus. Ohjautuu työpajalle kesken jääneiden opiskeluiden jälkeen ja vuosien saatossa saa asiat kuntoon moniammatillisen yhteistyön kautta. Suhde etsivään ja yksilövalmentajaan vahvistaa tytön ajatusta pärjäämisestä, pikku askelin kuntouttavaan työtoimintaan 1pvä/vko työpajalle. Siitä kuntouttavaan toiseen paikkaan, sitten ammatilliselle kuntoutuskurssille. Koko ajan työpaja ja etsivä tsemppaamassa. Kuntoutuksen jälkeen vielä kuntouttavaan kunnes työpaikalta ehdotus oppisopimuksella opiskelemisesta alalle. Oli hieno hetki olla etsivänä mukana sopimuksen teossa kun tiesi pitkän tien, minkä tyttö oli kulkenut."

"On surullista, että nuori joutuu jonottamaan korvaushoitoon pääsyä pitkään ja samalla jonossa joutuu käyttämään aineita pysyäkseen suht elossa. Jonotusaikana nuori on kyvytön työhön, työnhakuun tai opiskeluun.

Eräs tällainen nuori kesti jonotuksen, selvisi korvaushoidosta ilman lipsahduksia, ja valmistuu keväällä unelmiensa ammattiin - täysin päihteetöntä elämää nyt viettäen."

"Nuoren whats app kirjoitus nuotta reissumme jälkeen:

- Kiitos kaikille aivan mahtavasta reissusta ja pitkästä aikaa tuli semmonen olo että kuuluu porukkaan ja että oikeasti halutaan porukkaan mukaan joten kiitos teille siitäkin se merkkas mulle todella paljon ja mukava ois vielä joskus uudestaankin lähtä tämmöselle reissulle. - 16v tyttö -"

"Eräs pitkäaikainen asiakkaani puolisoineen on mielestäni osoitus siitä, miten etsivä nuorisotyö toimii parhaimmillaan. Tilanne on muuttunut pahasti päihdeongelmaisten nuorten velkakierteestä toimivaan perhe-elämään, jossa nuoret ovat vanhempia ja opiskelevat. He hoitavat arkensa haasteista huolimatta hienosti ja heidän kohdallaan tilanne on vaihdellut paljon. Etsivä nuorisotyö on voinut joustavasti tulla apuun, kun elämässä on ollut haasteita ja jäänyt taka-alalle silloin kun tukea ei ole tarvittu tai sitä on ollut muualta riittävästi. Kuitenkin heidän rinnallaan on kuljettu monta vuotta ja nuorten tilanne on kääntynyt huomattavan positiiviseksi. Tässä myös nähdään se, kuinka nuorten aikuisten tukeminen auttaa myös seuraavaa sukupolvea, kun riittävä tuki omaan elämään tukee myös vanhemmuutta."

"Hyviä onnistumisia: riittävä tuki, ohjaus ja palvelut koulutukseen tai kuntouttavan työtoiminnan kautta ja on pystytty auttamaan palvelujen saamiseksi, kuljetettu palvelujen äärelle, koulun keskeyttämisen ehkäisy, tulkkina nuorten ja viranomaisten välillä

Haasteita: pitkät välimatkat, huono julkinen liikenne ei pääse palvelujen piiriin, päihde ja mielenterveyspalveluita ei riittävästi, nuori saa tarvitsemansa palvelut (edunvalvonnan näkökulmasta) aikoja perutaan, tarjonta ei vastaa kysyntää, aina ei löydy sijaista poissaolevalle työntekijälle."

"Tässä esimerkki:

Poika 22-v, jonka asiakkuus syntyi toisen asteen keskeytymisen vuoksi. Hän asuu sivukylällä, josta ei ole joukkoliikennettä keskustaan. Päivittäistä alkoholin käyttöä ja sosiaalinen elämä nollassa. Hän kyseenalaisti yhteiskunnan suuresti. Häneen saatiin kontakti kitaran soittamisen kautta (etsivä kutsui hänet nuorisotalolle soittamaan yhdessä hänen kanssaan). Poika on ollut etsivän nuorisotyön ja nuorisotyön tukena 1½ vuotta, jonka aikana hänen kontaktit muihin nuoriin ovat lisääntyneet. Hän soittaa tällä hetkellä kolmessa eri bändin kokoonpanossa ja on saanut luotua yhteydet paikalliseen teatteriin, johon hän tekee omaa musiikkia ja hoitaa teatteriesitysten aikana äänitekniikkaa. Teatterin henkilökunnan antama tuki ja yhteisöllisyys ovat nostaneet hänen vahvuuksiaan näkyväksi. Suunnittelee parhaillaan opintoja ja tällä hetkellä omaa myös valmiudet hakeutua kouluun. Pääteidenkäyttö on vähentynyt. Yleinen hygienia + ulkoinen habitus ovat selkeästi kohentuneet. Oma-aloitteisuus omien valintojen ja asioiden eteen ovat hurjasti lisääntyneet. Usko omiin kykyihin ja taitoihin ovat realisoituneet, tietoisuus omista kyvyistä on tullut myös hänelle itselle näkyväksi. Tällä hetkellä tarttuu mahdollisuuksiin ja luo uutta koko ajan:)"

"Nuori tuli ohjaukseen TE-toimiston kannustamana. Tavoitteeksi hän määritteli siviilipalveluspaikan hakemisen, joka löytyikin etsintöjen jälkeen päiväkodista. Palveluksen aloittamisesta puhuttiin paljon, koska ala oli täysin uudenlainen ja sieltä ei ollut aiempaa työkokemusta. Nuori kuitenkin rohkaistui aloittamaan palveluksen. Palveluksen suoritettuaan nuori lähtyi jälleen etsivää nuorisotyöntekijää tekstarilla ja pyysi aikavarauksta. Nuoren toiveena oli saada hoitokontakti terveystaloihin. Asetettu tavoite toteutui etsivän tuella. Hoitokontaktin lisäksi nuori tapasi säännöllisesti myös etsivää nuorisotyöntekijää. Tapaamisten teemat olivat pääasiassa arjentaitoihin liittyviä (esim. talous jne). Kevän kuluessa nuori vahvistui ja innostui osallistumaan liikuntaryhmään. Kun arjessa oli rytmiä, hän koki olevansa valmis hakeutumaan päiväkotiin työkokeiluun. Ennen työkokeilun aloittamista etsivä sopi tutustumiskäyntejä myös muihin työkokeilupaikkoihin. Siviilipalvelus oli vahvistanut hänen koulutus- ja urasuunnitelmia. Nyt nuori on ollut päiväkodissa työkokeilussa ja hakeutumassa koulutukseen."

LÄHTEET

- Valtioneuvoston kanslia (2015). Ratkaisujen Suomi. Pääministeri Juha Sipilän hallituksen strateginen ohjelma 29.5.2015. Hallituksen julkaisusarja 10/2015.
- Honkonen, Tiina (2016). Työnohjauksen mahdollisuudet nuorisotyössä. Nuorisotyö-lehti 3/2016.

